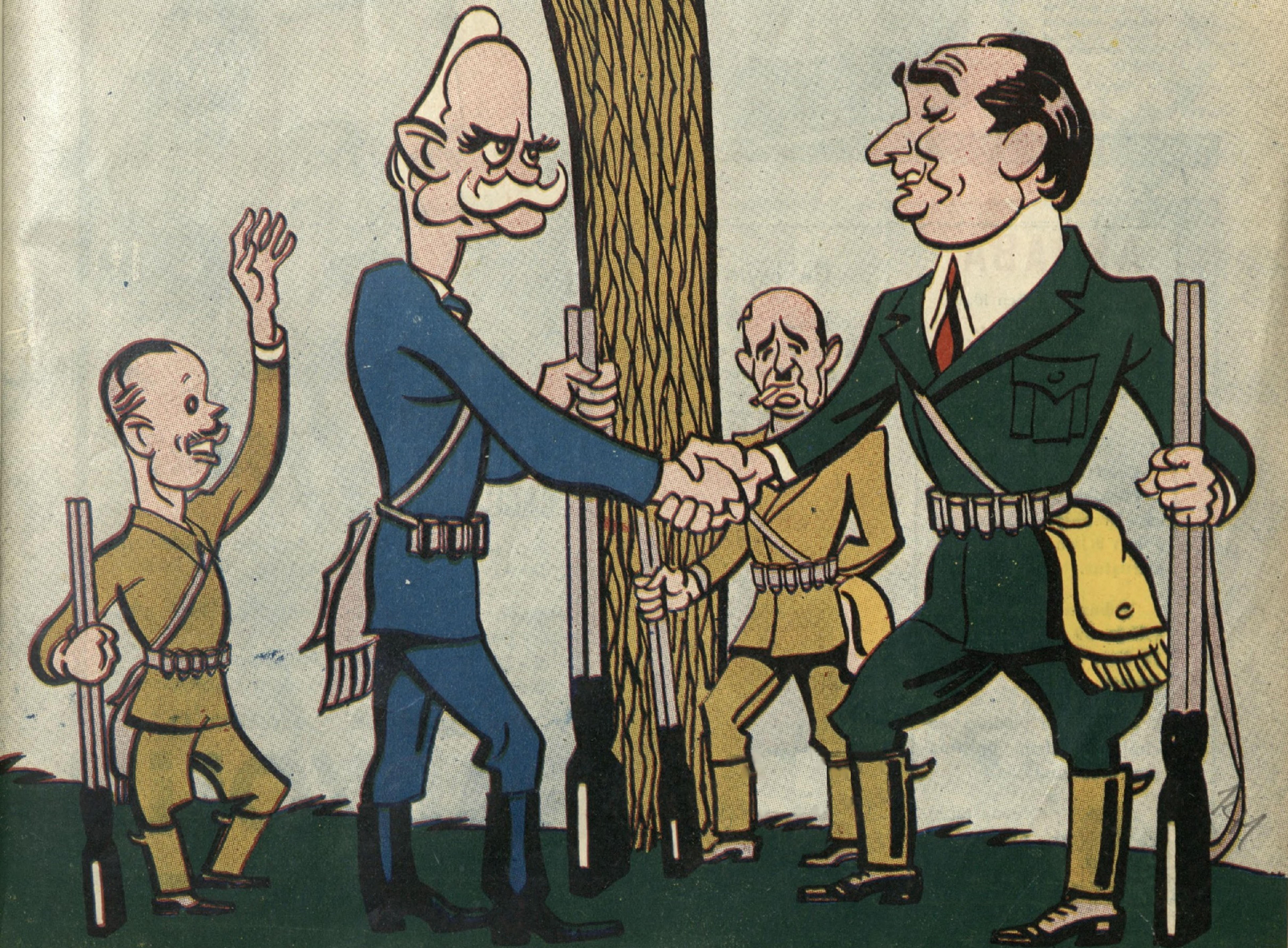
Akbaba

Kargalar — Ah şu avcılar olmasa!...

"…. evet, SIEMENS sihirli bir radyodur" diyor ….

Perihan Sözeri

Perihan Sözerinin İstanbul radyosunda verdiği konserleri, çalınan plâklarını bir SIEMENS de dinleyiniz. Siemens, Perihan'ın tatlı sesini en net ve tabiî şekilde aksettiren radyodur!

SIEMENS
Alman Radyoları

NOT: *Radyonuzu alırken sanatkârın hediyesi olan imzalı, lüks fotoğrafı mağazadan isteyiniz. Bu tevziat bütün memlekete şamildir!*

Türkeli Ltd. Şti. Bankalar Caddesi Telefon: 44624

ALBAYRAK

Unları ve Baharatı

(Eski Çay Müessesesi Kuruluşu 1914)

Yüzde yüz saf ve nefistir. Çeşitler: Pirinç, Bezelye, Mercimek, Buğday (Nelson tip) unları, Buğday, Mısır, Patates, Nişastaları, İrmik, Karabiber, Tarçın, Yenibahar, Kimyon; Salep, Vanilya, Ihlamur, Kakao, Kola, Karbonat v.s. Bakkallarınızdan isteyiniz.

Telefon: 20947

AKBABA

Yazı işlerini fiilen idare eden:
Refik Uzman

Basıldığı yer: ŞAKA Matbaasi
İSTANBUL

Sayısı 35 Kuruş

ABONE ŞARTLARI :

Türkiye için, yıllığı (52 sayı hesabiyle) 18 lira, altı aylığı 9 lira, üç aylığı 450 kuruştur.

Yabancı memleketlere, yıllığı 30 lira, altı aylığı 15 lira, üç aylığı 750 kuruştur.

Gönderilen yazılar, resimler, basılsın, basılmasın, iade olunmaz.

ADRES : Nuruosmaniye Caddesi, numara 57, İstanbul.

Telefon : 21649

Bekleyiniz!

AKBABA YAYINEVİ

Size en güzel, en değerli eserleri verecektir.

MÜKEMMEL BİR DİŞ MACUNUNUN 5 ŞARTI

1 - En saf iptidai maddelerden yapılması,
2 - Ağızda güzel bir tat ve koku bırakması,
3 - Dişlerin minesini temizleyip inci gibi parlatması.
4 - Diş etlerini tahriş etmemesi.
5 - Ağızdaki zararlı mikropları yok etmesi.

Bütün bu şartları *Miçam*'lı

RADYOLİN

de bulabilirsiniz.

No:17

AKBABA

Mayıs 3

Sahipleri: YUSUF ZİYA ORTAÇ — ORHAN SEYFİ ORHON

Sayı: 8

3 Mayıs 1952

Dün, Bugün, Yarın

İkinci Dünya Savaşında, şekerin kilosu beş liraya çıktı:

— Aman çıksın, dedik. Tatlı canımızı kaybedeceğimize, tatlı çayımızı kaybedelim!

Millî Savunma bütçesi uğuruna vergiler yükseldikçe:

— Aman yükselsin, dedik. Son nefesimizi vereceğimize, son kuruşumuzu verelim!

İsmet İnönü, yüzü yangınların korkunç ışığile tunçlaşmış, gazisiz ve şehitsiz bir zafer kahramanıydı.

Bugün yıkılan mermer heykellerini, o zaman:

— Altından yapmalı, diyorduk!

Meğer, saadetler unutulur, ıstıraplar unutulmazmış. 1945 ten 1950 ye kadar söylenen bütün zehirli sözlerde, o şekersiz günlerin acılığı vardır!

Ve o zaman, can kaygusuna düşenler, korkulu günler geçince, mallarının hesabını, iktidardan sandık başlarında sordular!..

Hatırlarsınız elbet: 1950 seçimlerinde iktidar değişmesinden korkanlar, hep bir ağızdan:

— Aman, diyorduk, vatan gemisini, yıllarca, akıntıya kaptırmadan, kayalara oturtmadan, meharetle, dirayetle yürüten usta kaptanların ellerinden alıp, acemi tayfaların tecrübesiz ellerine mi teslim edeceğiz? Hem de siyaset denizinin bu sisli, bu dalgalı zamanında... Yoook, deneme devrinde değiliz. Bir küçük hâta, Allah esirgesin...

Ve tüylerimiz, samimî bir dehşetle ürpererek susuyorduk.

İşte, 1950 denberi, Türkiyenin kaderi o korktuğumuz ellerdedir

Ne oldu?.

Olanlar meydanda:

Kore cephesinde parlayan beş bin süngü, beş kıt'ada yüzümüzü aydınlattı.

Atlântik paktına, bu süngülerin açtığı yoldan girdik.

Ve... ve Yunanistan bize, hükûmetinin elini değil, milletinin kalbini verdi...

Meğer, tarih boyunca zaferden zafere koşmuş, kıt'alar fethetmiş, imparatorluklar kurmuş bir millet için, dış politika hüneri, artık şahısları aşan, âdeta irsî bir istidadın devamı imiş!.

Fakat, bu sınırlar ötesi büyük politika zaferlerinin yanında şu beş kuruşluk tramvay zamları, şu altmış paralık pamuklu artışları, şu Mercan arsası dedikoduları, şu resmî ilân bahşişleri yok mu?. İşte bir iktidar için asıl tehlike...

İnanmıyanlar, Halk Partisine sorsunlar!.

Yusuf Ziya ORTAÇ

Geçinme Endeksi

Akşam gazetesinde okudum: Ticaret Odası, geçen Şubat ayının geçinme indeksini neşretmiş.

Buna göre, İstanbulda, beş nüfuslu bir aile, Şubat ayında 391 lira 23 kuruşa geçinebilmiştir.

Hay Allah razı olsun şu Ticaret Odasından. Biz de acaba beş nüfuslu bir aile kaça geçinebilir, diye merak ediyor, yüksek matematiğin bu çetin problemini bir türlü çözemiyorduk. Şimdi yüreğimiz ferahladı:

Şubat ayının masrafını, kuruşuna kadar biliyoruz artık.

Verilen malûmata göre, bu bir aylık masraf, ihtiyaçlara şöyle taksim edilmiştir: 187 lira 36 kuruş yiyecek, 38 lira 17 kuruş ısıtma ve aydınlatma, 93 lira 63 kuruş giyim ve ev eşyası, 24 lira ev kirası, 48 lira 7 kuruş ta çeşitli sarfiyat...

Yiyecek parası, bu hesaba göre günde altı liradır. Bu altı lira ile, ailenin çocukları, mektep kantininde fasulye piyazı bile yiyemezler.. Beybaba ise, lokantanın değil, ahçı dükkânının önünden geçmeğe bile mezun değildir!.

Eğer, bir de sigaraya alışmışsalar, tek çare var: Tenha kaldırımlarda izmarit toplamak!.

Peki, ya 93 lira 63 kuruş giyim ve ev eşyasına ne buyurursunuz?

Bardaktı, tabaktı, süpürgeydi, faraştı, ampuldü, şuydu, buydu ayda 13 lira 63 kuruş diyelim. Geriye beş kişinin giyimi için ne kalır? Adam başına 16 lira, yâni senede 192 kğğıt!.. Yahu, insan bu para ile Mahmutpaşadan yılda bir kat hazır esvap almağa razı olsa, yine başı şapkasız, sırtı gömleksiz, ayağı pabuçsuz kalır!

Fakat, asıl merak ettiğim şey başka: Ticaret Odası, şu beş nüfuslu ailenin sığışabileceği 24 liraya kiralanan evi nerede buldu acaba?.. Benim bildiğim, bu fiata ev değil, bekâr hanında oda bile vermezler!.

Üstelik, evi bulmak ta kâfi değil, ayda 391 lira 23 kuruş kazanan bahtiyar vatandaşı da bulmak lâzım... Bunun için, baremin 15 lira aslî maaşlı birinci derecesinden, terfi ede ede taaaaa altıncı derecesine kadar çıkmak lâzım!.

Sonra bu beş nüfuslu «İndeks ailesi» ne düşen bir de vazife var: Hasta olmamak... Çünkü, bütçede hekim ve ilâç faslı yoktur!.

Bahsi bitirmeden, bir sualcik sorayım: Kuzum, Ticaret Odası, vatandaşları Zati Sungur mu sanıyor?.

ÇİMDİK

ARAP BİRLİĞİ!

SULU DERNEK

Eskiden limonun sulusu makbuldü ama, insanın sulusundan bucak bucak kaçılırdı. Şimdi sululuğu, cıvıklığı, yapışkanlığı moda haline getirmek isteyen bir gençlik var. Yanlış anlaşılmasın: Her genç suludur veya her sulu gençtir, demek istemiyorum, fakat sululara gençler arasında daha çok rastlıyorum. Hattâ bunlardan bazıları sululuğu yaymak için bir de Cemiyet kurmuşlar. Bana da geldiler.

Odamda oturmuş, yazı yazıyordum. Hizmetçi, iki kızın beni görmek istediğini haber verdi.

— Nasıl kız? diye sordum.

— Akça pakça, şirin, fındık kurdu gibi şeyler... dedi.

— Onu sormadım... Kimmişler, ne istiyorlar?

— Sizi görmek istiyorlar.

— Gelsinler bakalım.

Biraz sonra, hizmetçinin tarifine uygun iki kız odamdan içeriye girdi. Birisi, gidip bir sıçrayışta yazı masamın üstüne oturdu; öteki de bana doğru koştu, iki elini de omuzlarıma koyarak bağırdı:

— Üstad, yazı mı yazıyordunuz? Kim bilir ne inciler döküyorsunuz!

Masamın üstüne oturan kız, yazdıklarımı eline alıp gözden geçirirken:

— Allah!.. Sevsinler!.. diye bağırdı.

Öteki, parmağını dilile ıslatıp, arkadaşının dizkapağına yakın bir noktaya bastırdı:

— Dur, dur, dur, Neclâ, çorabın kaçıyor.

— Aman kaçsın! Üstad bize çorap alır.

Bana doğru kollarını açarak sordu:

— Değil mi şekerim, değil mi tontonum?

Ben, şaşkınlığımın geçmesini bekliyordum. Kızlardan biri çantasından bir makbuz defteri çıkardı:

— Üstad, dedi. Seni de Derneğimize üye kaydedeceğiz. Çok değil, beş lira bayılacaksın. Haydi benim tonton üstadım, beş kâğıdı sökül. Üstelik helâlından bir de öpücük veririm sana. Haydi şekerim.

— Ne derneği bu?

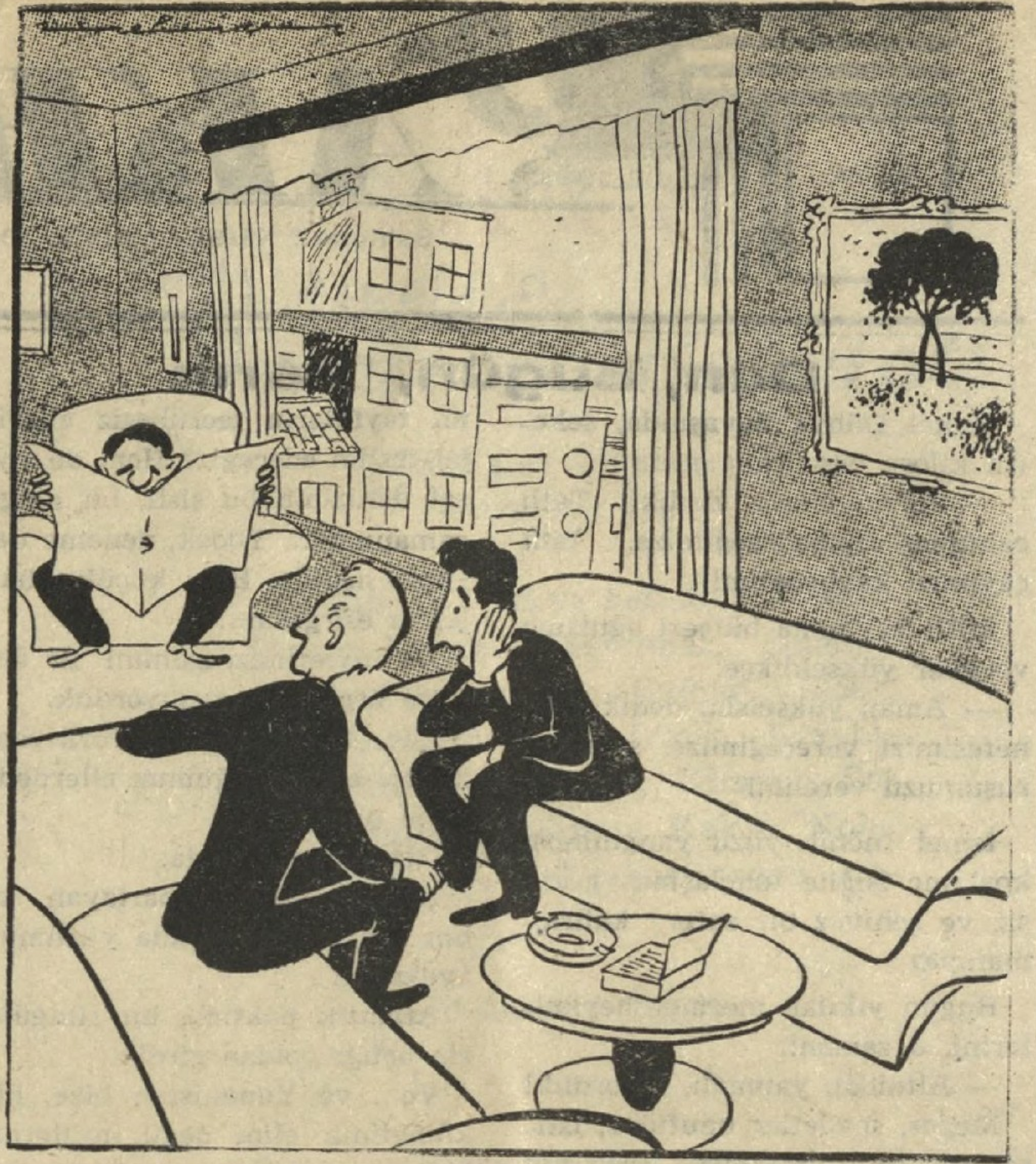
— «Sulu Gençler Derneği». Sululuğu gençler arasında yaymak istiyoruz.

— İyi ama, ben sulu da değilim, genç te değilim. Elli yaşımı geçtim çoktan.

İkisi de bağırdı:

— A!.. A!.. A!.. Ne yalan! Ne yalan!.

Bir tanesi iki elimi birden tuttu:

— Söz aramızda, babam çok beceriksizdir... Ancak bir yere İdare Meclisi Âzası olabildi!.

— Sulu değil misin? dedi. Gözlerinden yaş gelmez mi senin?.. Nezle olmaz mısın, burnun akmaz mı? Şeftali yerken ağzın sulanmaz mı? Terlemez misin? Kulağının birini kessem, kan akmaz mı? İhtiyarladığın zaman beynin sulanmaz mı? İhtiyarsan beynin sulanır, gençsen bize sulanırsın. Kuru musun sen üstad, affedersin, odun musun? Estağfirullah... Sulunun ta kendisisin. Her tarafın su dolu senin. Nerene bir musluk taksak, şarıl şarıl su akar. Haydi arslanım, beş kâğıdı sulan bakalım. Haydi, bizi üzme, bak senin yüzünden Neclânın çorabı kaçtı. Benim de keyfim kaçmasın.

Elini iç cebime sokup cüzdanımı çekti, açtı ve bağırdı:

— Oooo!.. Aman... Dur... On, yirmi, otuz, kırk, yüz kırk, iki... iki yüz kırk lirası var tamam. Şu onluklardan biri bizim.

Cüzdanı cebime soktu. On lirayı tutan elini bileğinden yakaladım:

— Olmaz, veremem, bir kuruş veremem.

Fakat kız, bileğini avucumdan kurtararak parayı etekliğinin altında bir yere sokuşturdu. Peşinden hemen makbuzu yazdı.

— Al üstad, dedi. Şimdi iki öpücüğü hak ettin. Biri benden, biri Neclâdan.

— İstemem.

— Sen istemezsen, biz isteriz. İkisi de beni yanaklarımdan şapur şupur öptüler. Kahkahalar atarak çıkıp gittiler.

Makbuza baktım. Üstünde «Sulu Gençler Derneği» etiketi, altında da şu cümle ve imza vardı:

«Derneğimize üye kaydedilen enayiden 10 lira alınmıştır.

Dernek tahsildarı
Sulu Ayşe»

Ben, sahiden enayiydim. Bu kızlara üniversitenin hangi fakültesinde veya güzel sanatlar akademisinin hangi şubesinde olduklarını bile sormamıştım.

CIZ

— Senin beğendiğin olsun sevgilim, hangisini alayım?.

Tahayyül

Afrikanın medeniyet girmemiş köşelerinden biri. Bütün zenci krallarının en siyahı, tahta çıkışının mukaddes yıldönümünü kutluyor. Âdete göre, tebaası, ona nadir hediyeler takdim ediyorlar. Sıra Kokopopo'ya geliyor. Zavallı adam, koca bir hevenk muz getirmiş. Haşmetlû Kral Hazretleri, her zaman, her yerde bulunabilen böyle âdi bir meyvayı ikram ettiği için kızıyor:

— Yatırın şu keratayı! Doldurun muzları boğazına!

Kakapopo'yu yere yatırdılar.. Muzları soyup hepsini birden boğazına tıktılar.

Kokopopo, kahkahayla gülüyordu. Kral:

— Ne gülüyorsun? diye kükredi. Koko:

— Bizim kayınpederi düşünüyorum, dedi. Hediye olarak Hindistan cevizi getirecek te!.

144

V A R D I R !

— Bir Demokrat Partili ağzından: —

Muradın anlarız Cahid Beyin iz'anımız vardır,
Beli, söz bilmeyiz amma biraz irfânımız vardır!

Demokratlar gidip, gelsin diyor artık muhalifler,
«Be hey zalim sen insaf et bizim de cânımız vardır!»

Nasuhi oğlu'nun teklifini ret etmeyiz elbet,
«Onunla böylece ahdetmişiz peymânımız vardır!»

Nasıl hoşnut olur bilsek muhalif parti erkânı?
Ne yapsak mutlaka bir cürmümüz, noksânımız vardır!

Şu Ratip Tahir'in resminde bir ûcûbe halinde
Samet var, Özyörük var, Başbakan Adnânımız vardır,

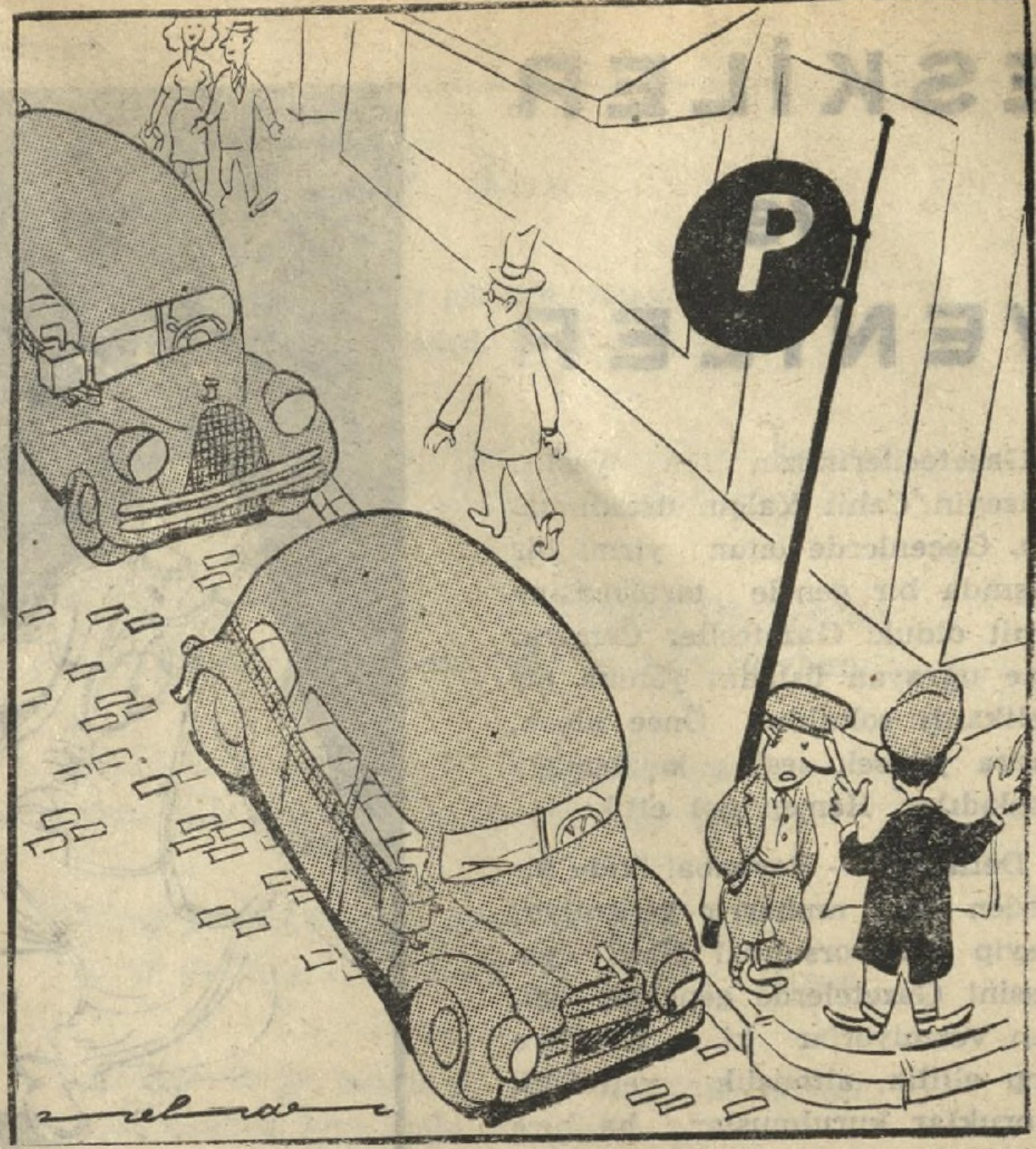
Basın hürriyetinden istenen her gün palavraysa,
Vatan çıkmaktadır, Ahmet Emin Yalmânımız vardır.

Nedir ihsanımız matbuatı celbetmek hususunda?
Münasip bir kaç âzalık, biraz ilânımız vardır!

Muhalifler hazer Şevket Mocandan kızmasın, yoksa!
«Kızarsak korkumuz yoktur, diyor, fermânımız vardır!»

Sorarsan Fiskeden, Falih asıl mağdur olan kimdir?
Hemen bir bendeniz var, bir dahi Sultânımız vardır!

FİSKE

— Bizim seyr-ü sefer cezalarını neden affettiler?. Bugünlerde seçim filân da yok!..

— Haaa... Memleketimizde niye kâğıt buhranı olduğunu şimdi anladım!.

Siyasî Açgözlülük!

Siyasî açgözlülüğün sonu yoktur: Bakarsınız, ortadan aşağıya bir adam, ne bilgisinde, ne zekâsında, ne istidadında bir üstünlük var. Kendi başına kalsa, çok çok, baremin üçüncü derecesinden emekliye ayrılabilecek, bir köşede emekleyip kalacak... Talih yardım eder, hâdiseler arkasından iter, yel üfürür, su götürür, mevki, şöhret, servet, hattâ fazilet sahibi olur. Yarım pabuçlu girdiği bu siyasî hayatın içinden hususî otomobille, kalóriferli apartımanla, dükkânla, arsayla, eshamla çıkar. Yaşı da artık ilerlemiş, ihtiyarlık çöküntüleri adam akıllı belirmiştir: Müzmin bronşit: Öhö!.. Öhö!., «Şu hınzır sigarayı da bir bırakabilsem!». Unutkanlık: «Kimdi o zat?». Hazımsızlık, halsizlik, az duyma: «Efendim?., Anlayamadım!..» Az görme: «Eyvah, yine gözlüğümü unutmuşum!»

Oğlu Amerikada tahsilini bitirmiş, kızı iyi bir izdivaç yapmış, damadı mükemmel bir işe kayırılmıştır. Artık bir kenara çekilip memleketine dua etse ya!.. Hayır, yine her işin başında o olacak, yine onun hükmü yürüyecek, yine arslan payı ona ayrılacaktır: Bir seçim mi yapılıyor? Listenin başına onun adı konmalı! Bir karar mı veriliyor? Onun reyi alınmalı! Kârlı bir iş mi var? Onun parmağı içinde olmalı! Olmadı mı, bu bir suiistimâldir: «Vay gidi açık gözler, vay! Bize haber vermeden aralarında kapatıvermişler!»

Altı aydır apartımanının bir dairesini tahliye ettiremediği için ev buhranını asıl o çekiyor! Kömüre, suya, havagazine, elektriğe zam yapıldığı için pahalılıktan asıl o şikâyetçi! Damadını filân yerden falan yere nakletmişler, iktidarın asıl baskısı onun sırtında! Üstelik bir de gazeteler onun adını karıştırıp târiz etmemişler mi?

Mazlum o, masum o, mağdur o, menkûp o!.. Bizler hakkımız olmadan memleketin bol bol nimetlerini yiyip safasını sürüyoruz!..

Sizin bir lokma ekmeğinizde onun hakkı vardır: Siz şapur şupur yiyorsunuz, onun vatan kaygısile boğazından lokma geçmiyor! Sizin iki odalı evinizde onun hakkı vardır: Altı aydır apartımanının katını boşaltmıyor, siz rahat rahat oturuyorsunuz! Sizin işinizde onun hakkı vardır: Damadını yerinden atmışlar, siz işinizin başındasınız!. Sizin yatağınızda onun hakkı vardır: Memleketin halini düşünüp sabahlara kadar onun gözlerine uyku girmiyor da...

Siyasî açgözlülüğün sonu gelmez. Allah bile gözlerini doyuramamış, kul doyuramaz. Fakat cezası da içindedir: O böyle son nefesine kadar didinip duracak, bir «Oh!» diyemiyecek, kendi kendini yiyip bitirecek, koltuğu diken, yatağı teneşir kesilecek, ihtiyarlığın huzurundan, ruhun sükûnundan mahrum, bu dünyadan hırsını alamamış, doymamış, kanmamış, gözü açık gidecektir!

Orhan Seyfi ORHUN

145

ESKİLER ve YENİLER

Gazetecilerimizin en yaşlısı Hüseyin Cahit Yalçın üstadımızdır. Geçenlerde onun yirmi bir yaşında bir gençle tartışmasına şahit olduk. Gazeteciler Cemiyetine uğrayan üstadın yanına bir delikanlı sokuldu. Önce alçak, sonra yüksek sesle konuşmağa başladılar. Hemen not ettik:

Delikanlı — Beybaba! ikide bir neden genç muharrir yetişmiyor deyip duruyorsunuz? Nasıl yetişsin! Gazetelerde gençlere sütun vermiyorlar ki... Köşelere hep ellilik, altmışlık, yetmişlik moruklar kurulmuşlar ha bire yazıyorlar. Artık doymadılar mı yahu, biraz da bize bıraksınlar.

Yalçın — Siz güzel bir yazı yazdınız da koymadılar mı?

Delikanlı — Koymadılar ya! Ben ne güzel fıkralar, makaleler, yazdım, bütün gazeteleri dolaştım. Son Postada Selim Ragıba, Yeni İstanbulda M. Nermiye, Cumhuriyette Nadir Nâdiye, Vatanda Ahmet Emine, Dünya'da Falih Rıfkıya, Vakıtte Hakkı Tarık'a, Akşamda Kâzım Şinasiye, Son Saatte Cihat Baban'a gittim. Çalmadığım kapı kalmadı. Hepsine yazılarımı gösterdim.

Yalçın — Beğenmediler mi?

Delikanlı — Anlamadılar. Halbuki ben halkın dilile yazıyorum. Şöyle, hani, açıkça, dobra dobra... Ne var sanki anlaşılmıyacak bunda?.

Yalçın — Yanınızda var mı?

Delikanlı — Var. (Cebinden bir kaç yazı çıkarıp birini uzatır) Buyur, bir de sen oku bakalım Beybaba!

Yalçın (Yazıyı dikkatle süzdükten sonra) — Okuyamıyorum. Siz zahmet eder misiniz?

Delikanlı (Yazıyı alır) — Peki, ben okuyayım. Bu, bir makaledir. Adı: «Babama isyan». Nasıl diyorsunuz hani? «Sembolik» değil mi? İşte baba burada sembolik. Her gencin babası. Yâni sizler, moruklar, eskiler.

Yalçın — E, haydi, okuyunuz bakalım.

Delikanlı — Okuyorum işte:

«Ben babama içerliyorum. Kanıma dokunuyor her hali. Terzi kuklası mısın be mübarek! Evvelâ o ne biçim elbise öyle? İllâki bilârdo çuhası gibi ütülü, dümdüz olacak caket, pantalon. Ayakkabıda bir damla çamur olmayacak. Nedir yahu? Çorba mı içeceksin kunduranın içinde be adam! Her gün sinek kaydı traş. Hele o Hacivat gibi düzgün konuşması yok mu, çileden çıkarıyor beni. Anneme, sözüm ona, pişirdiği midye plâkisi için fikrini söylüyor. Anlayabilirsen anla. Sanki Büyük Millet Meclisinde Başbakanın traşı. Midye plâkisinden mi bahsediyor, orman kanunundan mı? Şuna tuzu fazla kaçmış karı, deyip çıksana... Hayır, tuzun damarlar ve kan basıncı üzerine tesirlerinin bilmem nesi hakkında konferans. Annem de ukalâlıkta moruktan aşağı kalmaz ha... Lisede okuduklarını döküp saçar. Al sana ilmî bir münakaşa. Bıktık artık bu ilimden, kültürden, okumadan yahu. Ayıp değil a, suratına bakamıyorum şu kitapların. Bir de satılmıyor diye şikâyet ediyormuş kitapçılar. Gençler arasında kitap okuyan enayi az da onun için. Bize şaheser diye yutturuyorlar. Hafakanlar boğuyor içimi o Millî Eğitim Bakanlığının tercümelerini okurken. Geç efendim geç. Bunlar eski moda. Şimdi radyo var, sinema var. Kitap, antika oldu.. Çakmam ben. Boş ver. İşte biz...

Yalçın — Devam etmeyiniz, anlaşılıyor.

Delikanlı — Anlayabildin mi Beybaba??

Yalçın — Bunda anlaşılmıyacak bir şey yok.

Delikanlı — Halkın dili değil mi? Fakat senin moruklar anlamıyorlar.

Yalçın — İyi ama sen yalnız eski nesle değil, medenî kıyafete, terbiyeye, seviyeli konuşmağa, ilme, irfana, kültüre, gramere, düzgün cümleye de hücum ediyorsun.

Delikanlı — Bunların hepsi bir. Hepsi traş. Hepsi eski şeyler Beybaba. Modası geçti bunların. Yeni dergileri görmüyor musun? Yeni şiirleri, yeni yazıları? Hepsi benim gibi candan yazıyorlar.

Yalçın — Peki, onlara ver yazılarını öyleyse.

Delikanlı — Verdim. «Kaldırım» dergisinde çıkıyor. Bayılıyorlar.

Yalçın — Şikâyetin nedir? Demek ki yazıların çıkıyor.

Delikanlı — Fakat «Kaldırım» satılmıyor. «Bitpazarı» da satılmıyor. Biz yazıyoruz, yine biz okuyoruz.

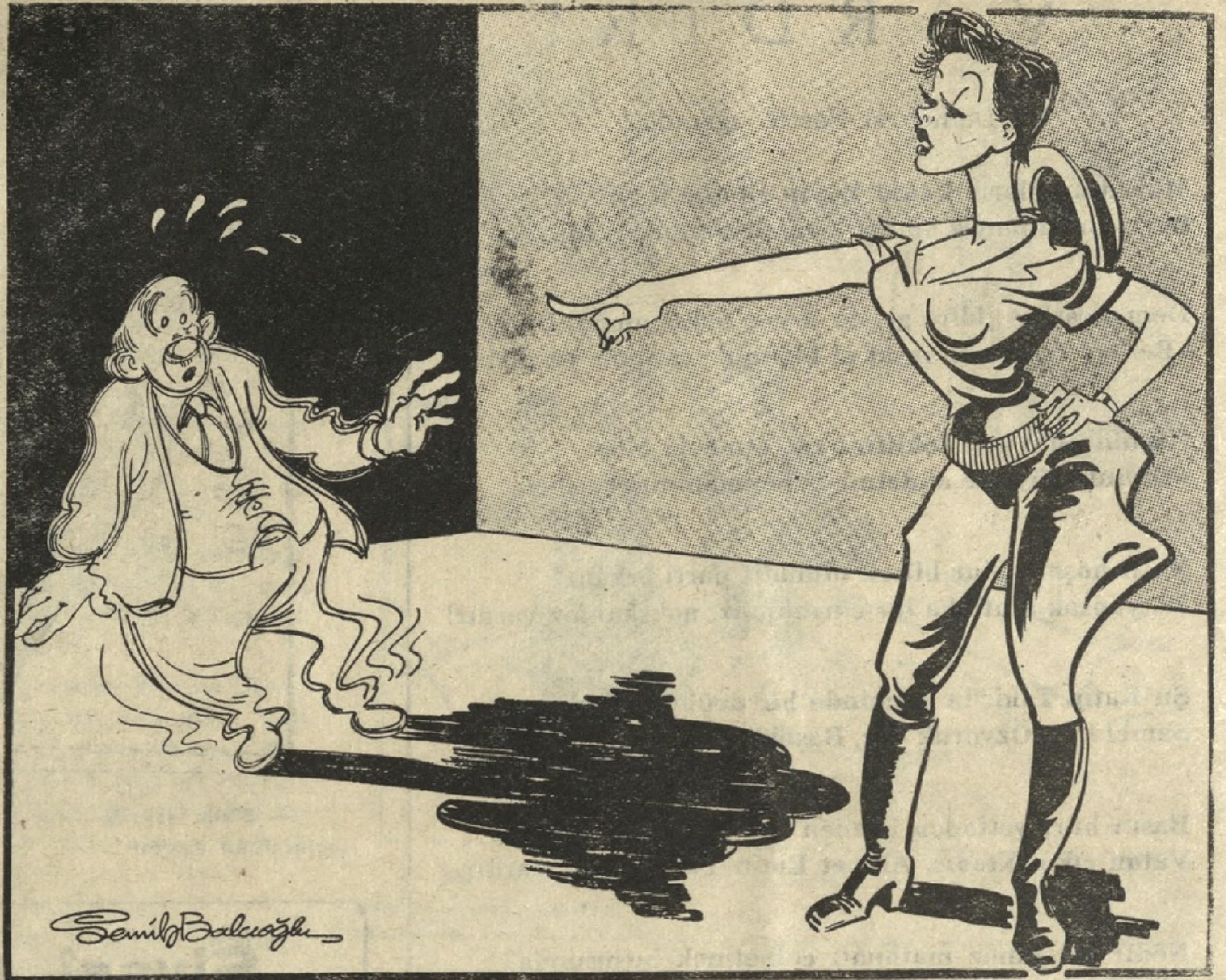
Yalçın — Allah kuvvet versin.

Delikanlı — Sen de dalga geçiyorsun Beybaba. Topunuzun köküne kibrit suyu. Sizden hayır yok vesselâm.

KULAKFİSAFİRİ

Gazetelerden: Kadınlar, askerlik hizmetinde de kullanılacaklar...

— Hazır ol!.. Cüzdanıııı çık!.

Nerede o babayiğit?

Uzunköprü Demokrat Parti kongresinde bir üye, erkeklerin dört karı alabilmesini istemiş. Bu adamcağızın demek dünyadan haberi yok! Erkeklerin dört karı alabilmesi meselesi, bir parti meselesi değildir. Bu zat, ilk önce dört karı alıp, dört aile yükünü tek başına sırtında taşıyabilecek babayiğit erkeği göstersin. Ondan sonra, medenî hukuk bakımından olur mu, olmaz mı, onu düşünelim. Hikâye meşhurdur, bilirsiniz belki:

Fareler toplanmış, kedilerin şerrinden kurtulmak çaresini konuşmuşlar. Nihayet kedilerin boynuna bir çıngırak takılmasında karar kılmışlar. O zamana kadar bir köşede susan bir ihtiyar fare ayağa kalkmış:

— Durun hele demiş, bu kararı vermeden önce, kedinin boynuna bu çıngırağı takacak babayiğit kimse, meydana çıksın onu görelim!

İLHÂM-I SEYÂHATI..

Gün olur gıbta eder tâc-ı melâhat hotoza
Gün olur taş çıkarır süslü salonlar baloza

Güzelin ziynetidir basma bir entâri dahi
On vizon kürk ise revnak veremez kartaloza

Pembe bir inci taşır her Yunanistan sedefi
Eşi yok bir kelebek rûhunu gizler bu koza

Menderes görmeye azmetti Elen dilberini,
Derleyip hayli muhabbet gülü leylâk mimoza

Dostumuz Moshos ayak bastığı akşam Atina
Hayret etmem dönüvermişse hemân Aynaroza

Vükelâ şevk ile şampanya içerken şerefe
O da pür neş'e sarılmıştır emînim gazoza

Yeridir şeklini tebdîl ederek benzeseler
Moshosun feyz-i kudûmiyle tavuklar horoza.

Günaltay hele tutsun babası
Morarıp fart-ı tehevvürle döner istakoza.

O coşup taştı mı bir gülme tutar dinleyeni
Başvekîl eskisi bir ande olur ekşi boza

Tanırım kaç kişi mülkiyeli, doktor, avukat,
Döndüler hepsi bakanlık hevesinden çiroza.

Neler umduktu cülûsunda Nedîm Ökmenden
O da bak rahmet okutturdu Nihâd İğriboza.

Onların nusha-i sânîsi Gökaydır sanırım
Eserimdir diye imzâyı basar her moloza

Milyoner tavrı alır nerde ziyâfet verse
Nerde canlansa bir i'mâr işi benzer kokoza.

Şimdilik halkımızın günleri hayretle geçer
O levendâne hitâbetle o rindâne poza.

Bir evim var ki siyâsî kapısından giremem
Batmadan on iki ay diz boyu toprakla toza.

SİYÂSÎ

Gazetelerden: Bir ayı, bir kızı kaçırdı!.

Yaş ve boy

Cemal Hüsnü Taray, bir ziyafete davetli idi. Çok eski bir şarap ikram ettiler; ama minimini bir kadeh içinde.

Ev sahibi, misafirinin fikrini sordu:

— Nasıl buldunuz?

Cemal Hüsnü, nezaketle:

— Güzel, dedi. Yalnız, yaşına nisbetle biraz küçük!.

Bizim Lûgat

Güzellik = Allahın tavsiyesi!

Muvaffakiyetsizlik = Muvaffakiyet yolunda ilk adım!

Nişan = Vodvil mi, komedi mi, trajedi mi olduğu bilinmiyen bir piyesin ilk perdesi

Nikâh = Bu piyesin ikinci perdesi.

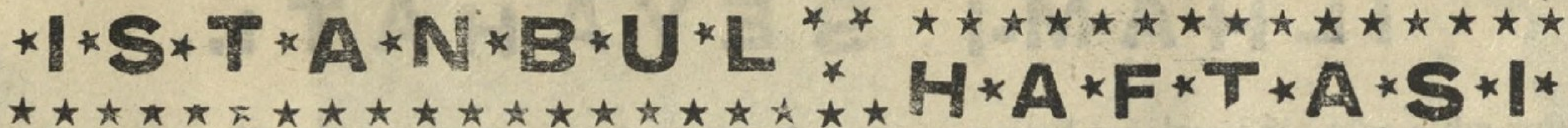
Düğün = Eserin nev'ini göstermeğe başlıyan son perde!

Aşk = Doktorlara para kazandırmıyan yegâne hastalık!.

Plâtonik aşk = Bankada karşılığı olmıyan çek!

Kıskançlık = Gönüllerin hürriyetini tanımıyan diktatör!

Karı koca öpüşmesi = İki çift dudak arasında soğuk harp!.

Bakmıyor Çeşmi Siyah!

Ben gazeteciliğe nasıl başladım, bilir misiniz? (Kimin umurunda, herif! nasıl başladınsa başla...) Yok, ama, dinleyince hak vereceksiniz. Tam mânasiyle bir yanlışlık neticesi. Nasıl bugün hiç de haketmedikleri halde yanlışlıkla bazı koltukları işgal eden veya edemiyen zevati kiram varsa, benim mesleğe intisabım da, hiç istemediğim halde oldu.

İstanbul Konservatuvarına girecektim. Halk musikisi üzerinde çalışacağım için beni bu dersin hocasına havale ettiler. Uzun boylu, hafif kamburca, kısık, sempatik gözleriyle yüzüme gülen hoca: «Peki, dedi, ben şimdi ilmî kurula çıkıyorum. Yukarı gelin de görüşelim.» Yukarı gittim. İlmî kurul başkanını istedim. Baktım yine ayni zat! «Ha, siz misiniz? dedi, ben şimdi Radyoevine gidiyorum. Oraya gelin, radyo müdürlüğünde beni görün, görüşelim!» Buna da peki dedik. Çıktık konservatuvardan.

Ben mi acele etmişim? Olmaz ya, tramvay mı çabuk gitti? Radyoevine vardığım zaman «Müdür bey daha gelmedi, bekleyin» dediler. Resmî dairelerde görülen işlerin en mühimi beklemek olduğu için ben de hummalı bir faaliyetle bu hizmeti yerine getirmeye koyuldum. Fakat ne yalan söyliyeyim, canım sıkıldı. İlk defa geldiğim şu acayip binayı bir dolaşayım dedim. Ortalıkta ses sada yok. Bir koridor üzerine sıra sıra kapılar. Birinin önünden geçerken kulağıma bir fısıltı aksetti:

— Bırakamam monşeğ... Ölrürürleğ beni. Daha gencim, yaşamak isteğim. Bana hayat hakkı tanımıyoğ musunuz? Kıymayın, vazgeçemem bu işten. Hayatım pahasına da olsa söyliyeceğim. İsteğsen canevimden vuğ beni sonğa...

Kapı aralıktı. İçeri baktım: Korkunç yüzlü bir adamla kocaman başlı, saçsız biri ayakta, karşılıklı, vaziyet almışlardı. Hemen müdahale ettim, girdim. Korkunç yüzlüsü yine fısılıyarak:

— Kapıyı niçin vuğmuyoğsunuz monşeğ, amma da teğbiyesizsiniz! Maamafih evvelâ kendimizi takdim edeyim. Ben meşhur münekkit Ekrem Reşit Rey. Bu da biğadeğim Cemal Reşit Rey. Son defa Paris konserlerinin methini duymuşsunuzdur. Ne istiyoğsunuz?

— Affedersiniz, diye kekeledim, istemeden fısıldaştıklarınızı duydum, bir cinayet ihtimaline karşı...

— Bu benim tabii sesimdiğ. Nezaketim sesime tesiğ ediyoğ da, kısılıyoğ sesim. Koğkunuz boşuna. Cemal bana artık tekaüde çekilmemi tavsiye ediyoğdu, münakaşasını yapıyoğduk...

Yapacağım birşey kalmadığı için çıktım. Kapıda bir hanım, bir de beyle karşılaştım. Delikanlı:

— Mesutla konuşacak olan gazeteci herhalde sizsiniz. Dedi. Maamafih ben de size istediğiniz malûmatı verebilirim. Ben Baki Süha Ediboğlu. Hanım da eşim Afife Ediboğlu... Belki şarkılarını radyoda dinlediniz...

— Hayranlıkla, teşerrüf ettim ama, bendeniz gazeteci değilim. Dedim, ayrıldım. Biraz ilerleyince büyücek bir kapının önüne geldim. «Bekleyiniz» yazıyordu yeşil ışıkla. Bekledim. İçeriden sesler geliyordu:

— Yapma yavrum... aaayyy.. yapma diyorum, gıdıklıyorsun beni...

Kendi kendime: «Muhakkak eser prova ediyorlardır» diye düşündüm ve girmekte mahzur görmedim. Odada kalabalık vardı. Yalnız geçkince bir hanımı bir gençten adam kollarının arasına almış, ötekilerinin gözü önünde ilânı aşkediyordu. Prova olduğuna şüphe mi var? Beni görünce ayrıldılar. Hatun:

— Hoş geldin şekerim, dedi, acemiliğin kapıdan girişinden belli. Evvelâ arkadaşları tanı - Ben Bedia Muvahhit. Bu (âşıkı) Süavi Tedü, şu hanım Perihan Tedü. Yanındaki Muhip Arcıman, öteki Saime Arcıman. Arkada gördüğün Hadi Hün'le Samiye Hün. Son ikisi de...

— Şey... dedim.

— Temsil başladıktan sonra Süavi bana sarılırken iki kere havlıyacaksın. Ondan sonra Muhip söze başlarken böğürecek, Samiye Hün ağlarken de baykuş gibi öteceksin. Tabii sana Reşit bunları anlatmıştır...

— Ne Reşidi?

— Ay, sen Reşit Baran'ın efekt için yollıyacağı mukallit değil misin şekerim?

— Yooo...

Yanlışlıktan dolayı özür diliyerek süklüm püklüm oradan da çıktım. Koridorda tek başıma kalınca düşündüm: Bu radyoevi sahiden acayip yerdi. Kime rastladımsa çifter çifter vazife almışlardı. Radyo temsil kolunun haline hayran olup giderken biri:

— Çabuk, çabuk, başlıyoruz! diye koluma girerek bir başka stüdyodan içeri attı beni. Kapıları kilitlediler. Yeşil ışık yerine kırmızı ışık yandı. Elime bir daktilo sayfası tutuşturdular. Spiker:

— Burası İstanbul radyosu... Aziz dinleyiciler, şimdi Aziz Şenpınar, Pınarların suyu neden soğuk olur mevzulu konuşmasına başlıyor...

Bütün dikkatimi, kabiliyetimi gözlerimde toplıyarak elimkağıdı sesim titriye titr arasıra kekeleyip sökemedeğim kelimeleri ajans haberi okurmuşum gibi tekrarlıya tekrarlıya on dakikalık işi beş dakikada tamamladım. Ara plâğı koyduktan sonra spiker bir de çıkışmasın mı?

— Azizim, sizde hiç zaman fikri yok mu yahu? Konuşma on dakika sürecekti. Hadi şu bordroyu imzalayın da sizi tırım tırım aramıyalım sonra...

— Ne bordrosu?

— Yazdığınız konuşmanın ücreti...

Tut kelin perçeminden. İmzalasan bir türlü, imzalamasan bir türlü. Bereket, spiker başlangıçta kimin okuduğunu haber verdiği için, Aziz Şenpınar diye bir imza döktürdüm. Adamcağız konuşmağa kendi gelmediği halde parasını tam alınca kimbilir ne sevinmiştir.

Tam oradan çıkacakken kapıdan hışım gibi dört kaşlı bir dilber girdi:

— Bana baksanıza siz? diye spikerin üzerine yürüdü, bana baksanıza, ne hakla programımdan «Çeşmi siyah» şarkısını çıkarıyorsunuz? Ben öyle Safiyelere, Müzeyyenlere benzemem, anladınız mı? Fermanlıyım ben, fermanlı! (Bir solukta günün beş altı meşhur ismini birden saydı.)

— Hamfendiciğim, bunları program müdürüne anlatın.

— Siz de bu radyodan değil misiniz? İşim yok da program müdürünü arıyacakmışım. Size söylüyorum işte. Siz de istediğinize söyleyin. Bu şarkı okunacak. Ben şimdi (A) stüdyosuna gidiyorum. Hem bu sefer yüz lira fazla alacağım, bilmiş olun!

Kasırga gibi çıktı. Biraz sonra radyoevinin alıcı radyolarından avaz avaz bir ses: «Bakmıyor çeşmi siyah feryâde... Yetiş ey gamze yetiş imdâde!» diye feryada başlamıştı. Hemen akabinde radyo müdürü geldi. Odasına koştum. İstihzaya yakın büyük bir nezaketle:

— Ha, siz misiniz? dedi, halk müziği derslerine devam etmek istiyorsunuz demek? O halde konservatuvara teşrif edin...

Dayanamadım, sözünü kestim:

— Üstad, galiba zati âliniz değerli sanatkâr Mesut Cemil Tel olacaksınız. Evvelâ konservatuvarda bu dersin hocası sıfatiyle size müracaat ettim. İmtihan vesaire için beni ilmî kurula görüşmiye çağırdınız. Orada da karşımda zatınızı buldum. Lâkin görüşmek kısmet olmadı, bendenizi radyoevine davet buyurdunuz. Radyo müdürü sıfatiyle makamınızda rahatsız ettim. Bu sefer yine işe baştan başlatıyor, beni konservatuvara, bu dersin hocasına yolluyorsunuz. Orada karşılaşacak olduktan sonra, bendenizi resmî evrak misillû kalemden kaleme aktarmakta ne mâna var? Lûtfen ne diyecekseniz burada deseniz olmuyor mu?

Mesut Cemil hayran hayran yüzüme baktı:

— Telâşınız boşuna. Tekrar konservatuvara döndüğünüz zaman beni halk müziği hocası sıfatiyle karşınızda bulacak değilsiniz.

— Neden?

— Oradaki vazifelerimden istifa ettim de ondan. Bundan sonra radyoyla, yalnız ve yalnız radyoyla uğraşacağım!

Az önce şahit olduğum hadiseleri hatırladım. Cân-ü gönülden:

— Allah muvaffak etsin üstadım! diyerek odadan çıktım. Bizim konservatuvar işi bu suretle suya düştükten sonra, bana da başımdan geçenleri yazmaktan gayri bir iş kalmıyordu. İşte gazeteciliğe beni atan hâdise bu...

— İSTANBULLU —

HİKÂYE

Esrar Çözülüyor...

Bay İsmail Hakkı, yüzü kıpkırmızı, sinirli adımlarla yazı odasında geziniyordu. Onun avukatlıktan başka bir de hususî şöhreti vardı. Polis hafiyeliği. Küçükten beri okuduğu polis romanları, onda bu merakı uyandırmıştı. Ekseriya bir çok arkadaşları, hattâ resmî iş adamları, ona akıl danışmağa gelirlerdi. O da bununla, gezdiği, yürüdüğü yerde iftiharla bahsederdi. Yazıhanesinin duvarına iri yazılarla bir levha bile asmıştı: «Her şeyi görür, bulur, onun için gizli yoktur.»

Bay İsmail Hakkı yumruklarını sıkarak levhanın önünde durdu ve yüksek sesle söylenmeğe başladı:

— İşte, buna rağmen, bir aydan beri evdeki hizmetçi Zehra, mütemadiyen para çalıyor, yakalıyamıyorum. Karımın, beni aldattığına eminim, suçüstü ele geçiremiyorum. Kızım da ortalarda yok. Zehraya bu sabah bir tuzak kurdum. Çekmeye bir on liralık bıraktım ve bir dakika sonra odaya girdim. Çırılçıplak soydum, üstünü aradım. Bulamadım. O kadar çabuk nereye saklayabilmişti? Karıma gelince, aylardanberi sokakta peşini takip ettiriyorum. Hiç bir ip ucu elde edemedim... Yine bu sabah imzasız bir mektup aldım. «Bütün ihtiyatlarına rağmen karın yine bugün seni aldatacak.» Karımın bütün elbiselerini, mantosunu, iskarpinlerini, hattâ çoraplarını kilitledim. Şimdi odasında rop dö şambr ve terliklerle kaldı. Hiç olmazsa bugün için rahatım. Kızımı bütün otellerde arattım. Hafiyelik şöhretim polise müracaat ememe mâni oluyor.

Yine hiddetle odanın içerisinde gezinmeğe başladı. Hafifçe kapı vuruldu. Hizmetçi kız, biraz evvelki soyunma sahnesinin tesirile yüzü kızarmış bir halde içeri girdi.

— Beyefendi, sizi biri görmek istiyor.

İçeri, ufak tefek, saçları bembeyaz, saf yüzlü bir adam girdi. Bay İsmail Hakkı derhal kendini toparladı. Azametle ziyaretçiye yer gösterdikten sonra:

— Her halde bana bir müşkülünüzün halli için geldiniz, dedi.

— Hayır, sizinle konuşmağa geldim.

— Buyurunuz.

— Beyefendi, Ben, oldukça zengin bir adamım. Bir tek oğlum var. Çok sade yaşarım. Sizin gibi şöhret sahibi bir insanla tanışmak benim için büyük bir şereftir.

— Teşekkür ederim.

— Bundan bir müddet evveline kadar, karım, oğlum ve bir de hizmetçimle çok mesut bir hayat sürüyordum. Karım, benden çok genç ve güzeldi ve onu çok severdim. Hizmetçim, çok sadık bir kızdı. Ölen karımdan olan oğlum da sakin, dürüst ve terbiyeli bir delikanlıydı... Fakat, saadetim çok sürmedi. Bir gün cüzdanımdan para kaybolmağa başladı. Bilhassa odama, oraya buraya para bıraktım. Derhal hepsi yok oldu.

— Tabiî hizmetçinizin üstünü aradınız değil mi?

— Hayır aramadım. Çünkü düşündüm ki, Allah bana verdiği kadar, ona da akıl vermişti. Üstünü arıyacağımı o da düşünebilirdi...

— O halde...

— Gayet basit. Çaldığı parayı, benim rop dö şambrımın cebine saklıyordu. Ve sonra münasip bir zamanda oradan yürütüyordu.

Bay İsmail Hakkı, derhal koltuğun üstünde duran rop dö şambrına atıldı. Eline geçirdiği on lirayı cüzdanına yerleştirdikten sonra, adama dönerek:

— Devam ediniz, dedi.

— Tabiî hizmetçiyi böyle bir iki tecrübeden sonra derhal kapı dışarı ettim. Karım ve oğlumla kaldım. Maalesef bir müddet sonra karımın da ahlâkı değişti. Beni aldattığına yüzde yüz emindim. Uzun müddet takip ettirdim. Hiç bir şey elde edemedim. Dışarıda şüpheyi davet edecek bir hal yoktu.

— Ben, derhal bu işi meydana çıkarırım.

— Buna da hacet yok, Beyefendi. Kendi kendime düşündüm. Eğer bu kadın sokakta beni aldatmıyorsa, muhakkak evin içinde biriyle olacaktı. Apartımanda üst katta genç, güzel bir delikanlı oturuyordu. Karımın serviş merdiveninden usulca kaçıp onunla buluştuğunu nihayet keşfettim.

Meşhur Bay İsmail Hakkı:

— Bana bir dakika müsaade, şimdi gelirim, diye telâşla odadan fırladı.

Biraz sonra, yukarıki kattan müthiş bir gürültü gelmeğe başladı. İskemleler devriliyor, acayip sesler çıkıyordu...

Nihayet ses kesildi, oda kapısı açıldı ve Bay İsmail Hakkı, bir gözüne mendili tutarak içeri girdi.

Yaşlı adam gülümsiyerek:

— Çok patırtılı komşularınız var, dedi.

Meşhur avukat ve polis hafiyesi, şişen ve moraran gözünü mendilile ovuşturarak:

— Evet, diye cavap verdi. Üstümüzde genç bir boksör oturur, sizi dinliyorum, devam ediniz.

— Tabiî karımı da kapı dışarı ettim ve oğlumla yalnız kaldım.. Fakat, onun da halinde bir acayiplik başlamıştı. İkide birde ortalıktan kayboluyordu.

— Ben onu size derhal bulurum.

— Hacet yok efendim. Oğlum, kendiliğinden geldi. Yanında da cici bir kız vardı. Metresi olduğunu söyledi. Bu güzel, çıtıpıtı kızın sizin kızınız olduğunu öğrendim ve merakta kalmamanız için sadece size haber vermeğe geldim.

Ayşe Erinç

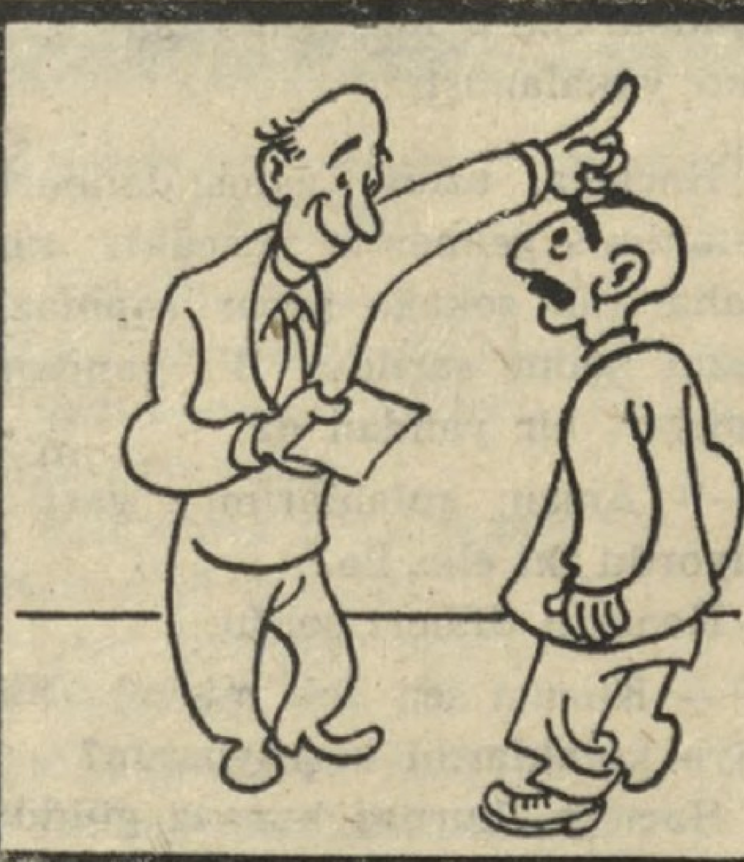
— İşte Aliciğim böyle... Görüşmeyeli seneler oldu, ben de bu arada epey para kazandım...

— Demek mektebi bıraktın!..

— Sen, Dışişleri Bakanının odacısı mısın?

— Evet efendim...

— Şu mektubu çabuk hava meydanına götür, Bakana ver.

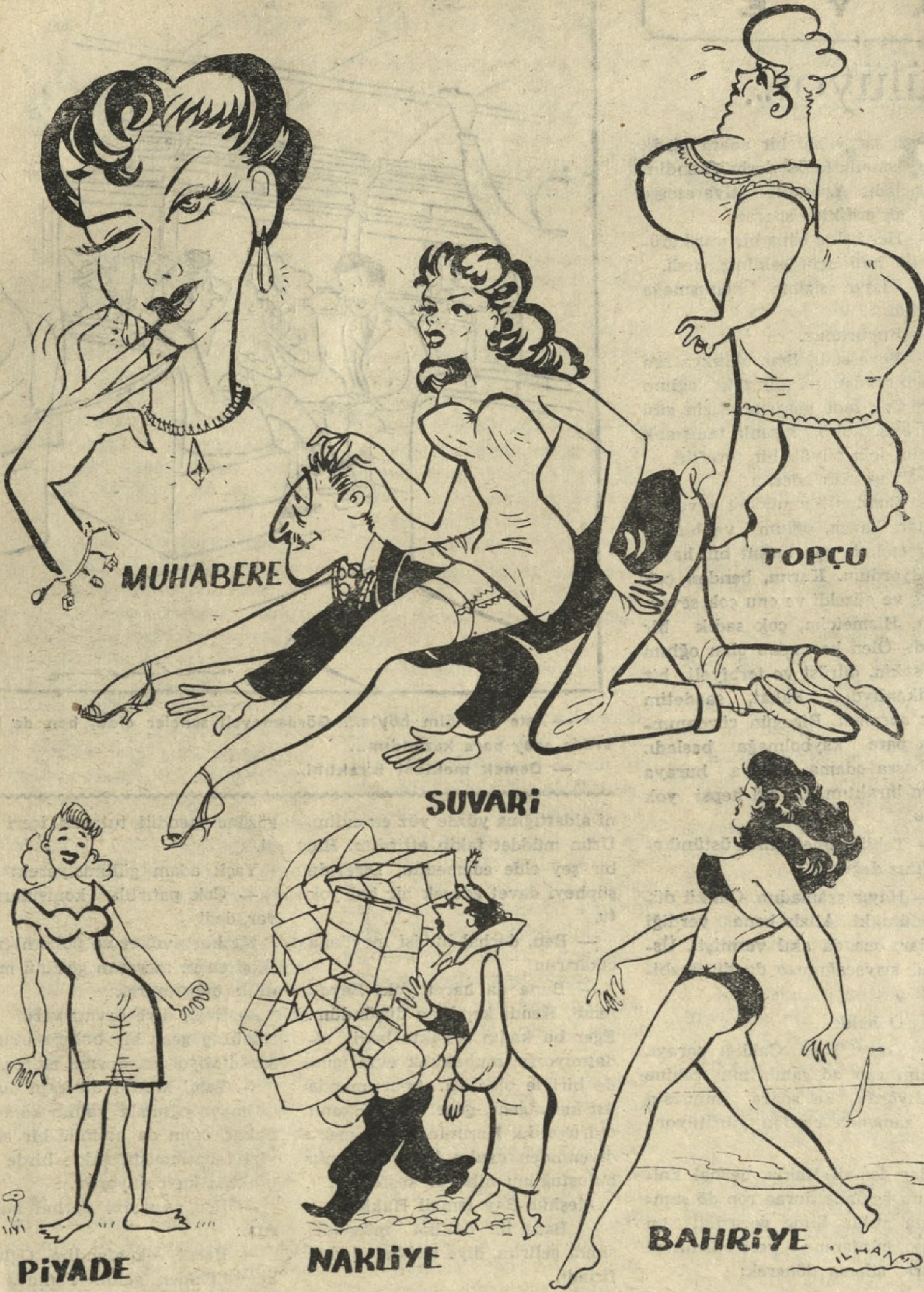

— Siz onu, Bakanı tanıyan birisiyle gönderseniz...

— Sen tanımıyor musun?

— Neredeeee!.. Benim, Bakanın yüzünü gördüğüm yok ki!..

KADIN ASKER OLURSA!

Felâketin Büyüğü

Hüsnü, Rizaya dert yanıyordu:

— Sorma başıma geleni .. Dün âdeta büyük bir kaza atlattım. Nişanlımdan olacaktım!

— Ne geldi başına?

— Efendim, Taksimden gelir - ken, bizim eski göz ağrılarından birine tesadüf ettim. Dayanama - dık bir mahallebiciye girdik. Çı- karken bir de ne göreyim? Ni - şanlım, birile kol kola sinemadan çıkmıyor mu? Düşün! Ya beni görseydi!..

Rıza, dostunu teselli etti:

— Üzülme kardeşim, nişanlının yanındaki bendim, tehlike yok!

★

HASTALIK

Karamanlı Ömer, bölüğün en safdil çocuğu idi. Nedense talime çıkmaktan hoşlanmazdı. Her sa - bah viziteye çıkmayı tercih eder- di. O sabah doktor sordu:

— Nen var?

— Karnımda bir sancı...

— Ama yalansa karışmam; bi- liyorsun, gece nöbeti sana gelir.

— Geçti dohtor beğ...

Ertesi gün, aynı terane.

— Nen var?

— Bağırsaklarım sanciy...

— Yalansa...

— Geçti dohtor beğ...

Nihayet yazıcı Ali, Ömere akıl öğretti:

— Ulan, hep midenle, bağırsak larınla uğraşacağına satakolum var de...

— O ne ki?

— Boyun tutulması... Boynunu gövdenle beraber döndür, doktor yutar...

Daha ertesi gün, Ömer yine vi- ziteye çıktı. Doktor sordu:

— Yine mi sen? Nevin var ba- kalım?

— Satakolum var...

— O da neymiş?

Ömer evvelâ boynunu bir sağa, bir sola çevirdi:

— Eskiden aha böyle boynimi döndüriydim... Ama şincık du- tulmuş, hep beraber döniyrik!.

Bekliye Dursun

Kamyonun şoförü, yol kenarın- dan giden bir ot arabasına çarptı, arabayı hendeğe devirdi. Hemen, muavinile indiler. Balyaların al - tında kalan delikanlıyı çıkardı - lar.

— Bir şey olmadın ya?

— Yok, çok şükür...

— Kaza, ne yapalım. Gel kam- yona, bir yere gidip bir şey içe- lim.

— Olur ama, babam var, bek - ler. Geç kalmıyalım.

Kamyona atlayıp gittiler. İki dakika sonra kadeh tokuşturuyor lardı. Şoför:

— **Gel, bir de yemek yiyelim! dedi.**

— A... Olmaz, babam bekler...

— Canım ne olacak, biz seni götürürüz. Ev uzak mı?

— Buradan bir saat çeker.

— İyi ya işte... Baban fazla beklemez nasıl olsa... Yetiştiririz.

Çocuk safiyetle boynunu bük - tü:

— Olur ama, dedi, babam evde değil ki... Arabanın altında!..

★

ANLAMASI KOLAY

Adam hana girdi. Hancı ona bir masa gösterdi. Lâkin masanın üstü simsiyahtı.

Adam sordu:

— Bunlar ne?

Hancı omuzlarını silkti:

— **Anlaması kolay, dedi. Bir el çırpın... Havalanırsa sinektir, kı- mıldamazlarsa tahtakurusu!.**

Sebep

Kenarın dilberlerinden biri, o akşam iyi bir iş yapmış. Beyoğ - lundan geçen hacıağalardan bi- rini yakalamıştı.

Hacıağa, uzun zamandanberi İstanbula gelmemiş olacaktı ki, daha yan sokağa sapar sapmaz, kızın beline sarıldı. Bir yandan öpüyor, bir yandan da:

— Aman, gulahlarımı gaşı... **diyordu iki elin ile...**

Kenarın dilberi sordu:

— Kuzum sen deli misin? Ne diye kulaklarını kaşıtıyorsun?

Hacıağa, kurnaz kurnaz güldü:

— **Böyle olunca, ceplerimi ga- rıştırmadığını bilirim, içim irahat eder!**

★

KAZANAN

İki ahbap yolda rasdlaştılar. Bi- rinin yüzü gözü tırmık, yara, be- re içindeydi. Öbürü sordu:

— Ne o karınla münakaşa mı ettin?

— Hayır. Mehmetle bahse gir- miştim de...

— Neye dair?

— Şu sinema gişesindeki kızı öper miyim, öpemez miyim diye..

— Ey?.

— Görüyorsun ya işte.. **Bahsi kazandım!**

Dırahşan oldu gördüm beş hilâl üstünde bir hurşît...

Şair Nef'î, bir gece Dördüncü Sultan Murad'ın huzurundaydı. Billûrlarından yedi rengin süzüldüğü muhteşem avizeye karşı, gök yüzünde de muhteşem bir ay vardı ve çiçek kokulu, deniz kokulu bir yaz havası, sarayın pencerelerinden salona doluyordu.

Dördüncü Murad, çubuğundan beyaz bir rüya gibi tüten sigara dumanlarına dalmış, düşünüyordu. Bir hayal âlemindeydi muhakkak.

Biraz evvel, üstad ellerin tellerde titrettiği nağmeler, hâlâ hava zerrelerinde ürperiyordu.

Saz faslını, Nef'înin şiirleri tamamlamıştı. Şimdi, tatlı, baygın bir vecd içinde idiler...

Bu sükût, ne kadar sürmüştü acaba?

Birden Mürad-ı râbiğ, gözlerini yıldızlı göklerden şaire çevirdi ve şu güzel mısraı söyledi:

Dırahşan oldu gördüm, beş hilâl üstünde bir hurşit...

Türkçesi: «Beş hilâl üstünde bir güneşin parladığını gördüm.»

Nef'î, hemen ikinci mısrala beyti tamamladı:

Meğer kim pençe-i sîmîne ol mehpâre yaslanmış!.

Türkçesi: «Meğer gümüş pençesine o ay parçası yaslanmış!»

Aruz'un aynı veznile söylenmiş bu ikinci mısra, yalnız ilk mısraı değil, mânayı da tamamlıyordu.

Fakat, hükümdarın yüzünde, birdenbire korkunç bir öfke çatılıvermişti. Hayır, öfkeden de fazla bir şey... Ölüm kadar müthiş bir gazap!.

Nef'î, omuzları üstündeki başı bir cellât satırile tehdit eden bu hiddetin sebebini derhal anlamıştı:

Mısraındaki «Ay parçası» demek olan «Mehpare» Padişahın en sevdiği cariyenin ismi idi.

Şair, derin bir tâzim ve o nisbette samimî bir eda ile ayağa kalktı ve eğildi:

— Padişahım, dedi. Gök yüzündeki «Hilâl» ile «Hurşid» i bir mısrada toplayarak «müraât-ı nazîr» sanatına şahane bir misâl verdiniz... Ancak, gök yüzünde hilâl, bir tane olur. Efendimiz ise «beş hilâl» üstünde bir «hurşid» in parladığını söylediniz. Şüphesiz, bu «beş hilâl» «beş parmak» olacaktır. O zaman, velînimetimin verdiği ilham ile ikinci mısraı söylerken âciz kulunuz da aynı «müraât-ı nazîr» sanatına devam etmek istedim ve «hilâl» ile «hurşid» e bir «Mehpare» ilâve ettim!.

Şair haklıydı. Padişahın yüzünde gazapla çatılmış çizgiler birden yumuşadı ve zavallı Nef'înin ölümü başka bir zamana kaldı!.

ÇİMDİK

HANGİSİ?..

Mişonaçi, Yasefe dert yanıyordu:

— Sorma be Yasefaçi... Benin kizi kopoğlusunun biri yebe biraktil!

— Peki, çocuğun babasini bilmiyor musun?

Mişonaçi dövünmeğe devam etti:

— Biliyorum, keratalarin dordünü de biliyorum ama, anyisi asil baba onu bilemiyorum!

ÇARESİ

Nevyorkta, polisler bir yankesiciyi suç üstü yakaladılar, sulh yargıcına getirdiler. Hâkim dâvaya baktı:

— Elli dolar para cezası! diye hükmünü bildirdi.

— Otuz dolardan başka meteliğim yok, reis bey!

Hâkim polislere emir verdi:

— Serbest bırakın, peşine düşün, cezayı tamamlar tamamlamaz yine yakalayın!

FIRSAT!

Ali Yılmazla Hayri Demir sokakta rastlaştılar. Birer merhabadan sonra Ali:

— Aman, kusura bakma, dedi, hizmetçi izinli, karım evde yalnız, acele eve koşmam lâzım...

Hayri Demir de telâşlandı:

— Sahi, benim de karım evde yok, hizmetçi evde yalnız. Ben de koşayım bâri...

HAYRET!

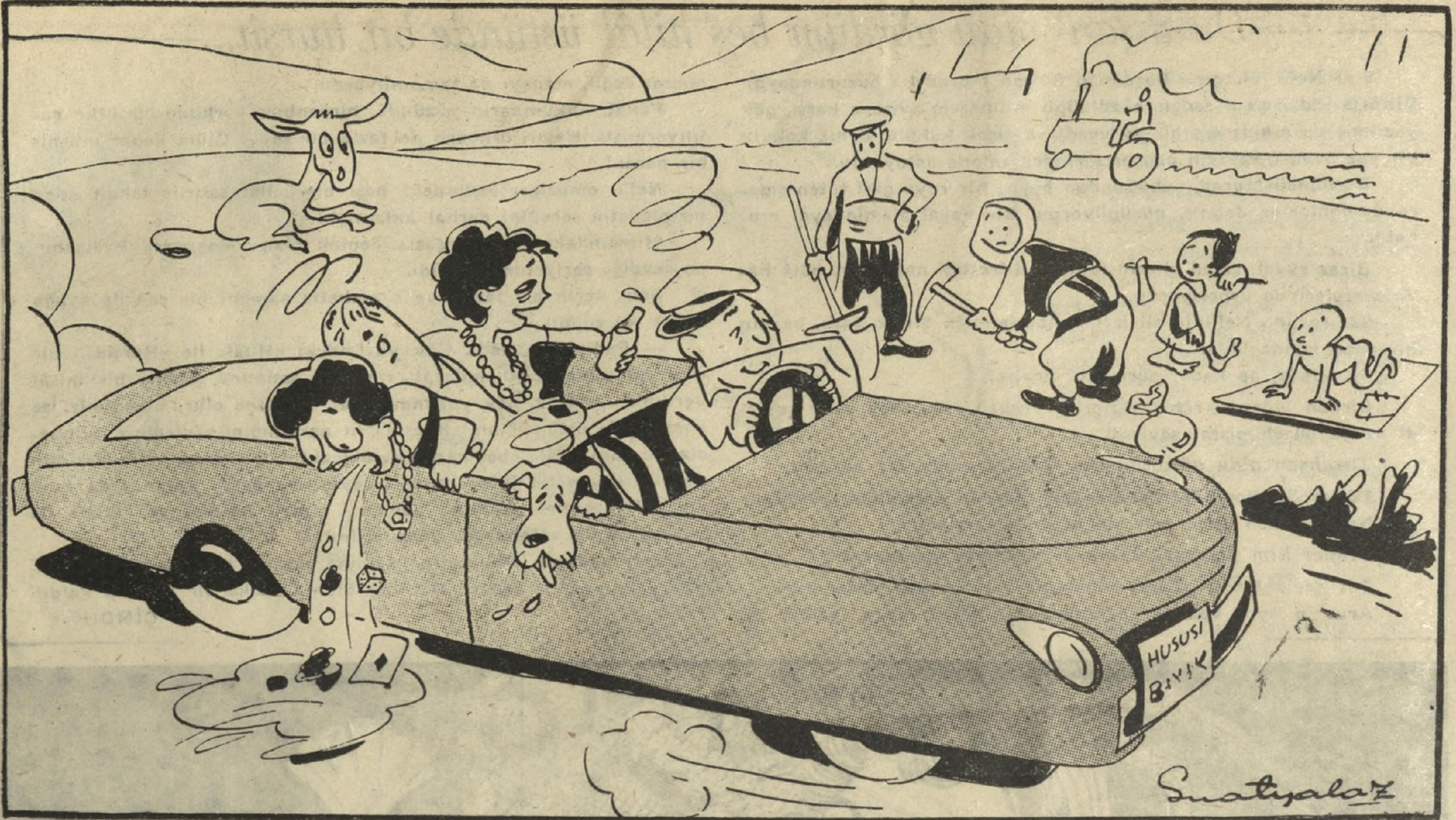
Salamon evlenecekti. Yıkanmak üzere hamama gitmeğe karar verdi ve kararını yerine getirdi. Lâkin hamamcı:

— Biraz bekleyin, dedi, hiç boş yer yok. Şimdi çıkanlar olur, siz de girer yıkanırsınız...

Salamon kendi kendine söylendi:

— Vay canina! Bir yunde ne kadar da çok adam evleniyormuş be!

157

— ZAVALLILAR!..

HOCA FENDİ!

Günlerden pazar...

Fakirhanenin loş odasında pinekliyorum... Başım da öylesine ağrıyor ki...

Zil!.. Kapı çalınıyor...

«— Hoş geldiniz, Samiye hanım.»

«— Hoş bulduk Paşam... Neredeler? Evdeler mi?»

«— Tabii, tabii... Başka nerede olabilir bizim gibi fakirler?»

«— Estağfirullah Paşam, estağfirullah...»

Severim şu eski komşuyu vesselâm... Tatlı dilli, güler yüzlü, nesli tükenmiye başlamış bir eski tiptir.

İçeriye girdi... Oturup, bizimkilerle çeneye başladı. Lâf, lâfı açtı; saat, saati kovaladı... Derken, efendicağızıma söyliyeyim, kuru fasulye yeme zamanı geldi.

Yedik.

Kahveler pişti, içtik.

Fakat bizim büyük annede bir fevkalâdelik var. Son günlerde, hareli gözleri, hemen hemen hiç görmez oldu. Bu sebeple ne yapacağını şaşırmış vaziyette zavallı kadın. Elleriyle duvarları yoklaya yoklaya, odadan odaya geçmeğe çalışıyor şimdi de...

«— Ne o?» dedim valdeye «Nesi var acaba hanımannenin?».

«— Bir yere gidecekler galiba...»

«— Galiba mı?»

«— Hıı. Samiye hanım onu bir...»

«— Gene hocaya mı yoksa?».

Valde, başını önüne eğdi. Samiye hanım, gözlüklerini düzelterek pencereye tırmanan kuru asma dallarını seyre koyuldu. Sanki konuştuklarımızı hiç duymamıştı.

«— Samiye hanım!.»

«— Ah, ah... Ne güzel şu sizin bahçe...»

«— Öyledir... Siz, bizim büyük...»

«— Vallahi, şu oturduğum yerden hiç kımılda...»

«— Büyük anneyi hangi ho...»

«— Eee... Ulu Tanrım... Sen nelere kaadir değilsin ki... Bak şu kuru dalın bile başka bir güzelliği...»

«— Samiye hanım...»

«— Söyle Paşam.»

«— Haminneyi gene üfürükçüye mi götürüyorsunuz?»

«— Hiiii... Deme, deme Allah, lillâh aşkına deme... O, senin bildiğin hocalardan değildir... Vallahilâzîm bir tek nefesciği kâfi geliyor insana... Bak, bizim Şaziyeye. Bir nefeste muradına eriverdi maşallah!»

«— Nesi vardı, Şaziyeciğin?»

«— Bir türlü çocuğu olmuyordu...»

«— Yaaa... Demek hocafendi, Şaziyeciği bir nefeste şişiriverdi ha?»

Samiye hanım, tövbeler çeke çeke ayağa kalktı:

«— Aman evlâdım, deme... Deme korkarım...»

Hınzır hınzır gülerek sordum:

«— Neden korkarsın bakayım? Çocuğun babası duyar diye mi?.»

Samiye hanım, artık beni dinlemiyordu bile. Sessiz dualarla kıpırdıyan dudakları, üstüne üflüyor, yakasına tükürüyordu...

★

Aklıma bir şeytanlık gelmişti.. Âdeta uçar adım yukarı fırladım.

İşte valdenin ceviz sandığı... İşte çarşafı, peçesi... Mükemmel, tam boyuma bosuma göre... Yalnız şu bıyıkları yürütmek lâzım... Eh, traş makinesini dayanınca, onlar da uçtu...

Size bir şey itiraf edeyim mi? Âdeta sevimli bir evvel zaman kızı olmuştum. Yalnız, yüksek ökçeli iskarpinler ayağımı fena sıkıyordu... Tabanıma diken batmış tavuk gibi seke seke merdivenleri indim, misafirimizin karşısında kırıtarak durdum. Beni şöyle bir yan gözle süzüp:

«— Zehra hanım içeride, dedi, şimdi gelir... Buyurun şöyle...

Kahkahamı güç tutmuştum:

«— Samiye ha...»

Demeğe kalmadı, hıçkırık tutmuş gibi yerinden fırladı:

«— Hiii! Ödcağımı ağzıma getirdin... Çok yaşa sen. Bu ne kılık, kıyafet? Aaaa... Bi yaşıma girdim vallahi... E, olur şey değilsin yâni...»

«— Peki, peki... Sen bu lâfları bir yana bırak... Şu hocaya beni de götür.»

«— Ne? Ne dedin?. A, vallahi olmaz. Yapma paşacığım yapma.. günahtır. Hem o, erkekleri okumaz. Sade kadınlara bakar. Tövbe estağfirullah...»

«— O halde haminneyi de bırakmam!»

«— Yazık, günah değil mi... Ona ümit bağladı ne de olsa. Hem sen gazetecisin. Polise de söylersin... Günahı cümlemizin boynuna olur.»

«— Yok işte, bir onu yapmam. Fakat götürmiyecek olursanız o zaman...»

Uzun uzun münakaşa ettik. Nihayet razı oldu. Tabii namusumdan da bir yığın aldı. Bilhassa polis meselesinde...

Saat: 15.30. Atladık bir arabaya. İndik iskeleye... Oradan Kısıklı tramvayına... Ama, biliyor musunuz dostlar, hareket edince yüreğim küt küt atmağa başladı. «Sakın, dedim, bir eski zampara şu çarşaflının tadına bakıvereyim diyerek, beni sıkıştırmağa başlamasın...»

Nihayet bir durakta tramvaydan indik. Çamurlu yollardan geçtik. Ahşap bir evin tokmağını iki defa «tık» lattık. Kapı açıldı. Samiye hanım:

«— Efendi Hazretleri evdeler mi?» diye sordu.

— Evet efendim, buyurun... Kim geldi diyelim?.

«— Samiye... Büyük hanımı getirmiş, deyiverin. Bugünü bize ayırmıştı!.»

Kapıyı açan gitti, geldi.

«— Sizi bekliyorlar.»

Kuyunun sol yanından geçip iç kapıya geldik. Bendeniz en arkada tabii... Beyazlı, siyahlı, göz leri çapaklı köpek, boyuna havlıyor...

152

İçerisi, gülsuyu ve ödağacı kokuyordu. Kirli perdeler tamamen inikti. Duvarlarda bir yığın Arapça levhala... Orta yerde yeni yakılmış kömürle dolu, bir mangal... Sağ tarafta divan... Üzerinde pösteki... Kenarda rahle... Üç tane Kur'an... Çeşit çeşit tesbihler. Mürekkep hokkası, kâğıtlar..

Sandalya dediğiniz nesneden hiç yok. Yere oturup beklemeğe koyulduk. Ne kadar zaman geçti bilmiyorum... Kapı aralandı ve içeriye kısa boylu, siyah cübbeli, ak sakallı, yeşil takkeli, doksan dokuzluk tesbihli biri girdi.

Samiye hanım, efendimizin ellerini hürmetle öptü. Bencağızı da, komşumuz, diye tanıttı ve derhal faaliyete geçildi.

Büyükanne okunmaya başlandı. Hocafendi, elindeki tesbihi, belki altmış defa zavallı kadının boynundan geçirdi. Mavi bir taşı fersiz gözlerine sürerek, kötü sesiyle bağıra bağıra, dualar etmeğe koyuldu. Coştu... Şeytanları kovdu. Melekleri çağırdı!. Ağzından salyalar akıyordu.

Bütün bu acayip ve mânasız hareketlerden sonra, üç tane de muska yazdı. Birini göğsüne, birini kalbinin üstüne, birini de donunun uçkuruna bağlamasını söyledi bizim ihtiyara!.

Sonra, içinde namussuz arzular yanan çipil gözlerini bana çevirerek:

«— Bu hanıma da bir nefes edelim bari sevabımıza...»dedi.

Ben, yerimden bile kımıldamadım doğrusu.

Samiye hanım, titreyerek müdahale etti:

«— Hadi evlâtçığım yanaş... Efendi Hazretlerinin içinden geldi...»

Çaresiz yanına sokuldum. Başımı okşadı. Ofladı, pofladı... Okudu... tükürdü... esnedi...

«— Nazar pek çok...» dedi.

Sonra, buruşuk ve uzun tırnaklı elleriyle göbeğimi elledi:

«— Oh, oh, oh... Tam dört aylık gebe!.. Hem de oğlan doğuracak inşallah!»

Ne?..

Ben... Gebe!.. Tuh, Allah cezanı versin «Hocafendi». Midem, elbette şişkin... Öğleyin kuru fasulye yediğimi unuttunuz mu?. Hem bendeniz hęnüz erkeğim hamdolsun ayol!.

Samiye hanım, bizim büyük anneden aldığı yirmi lirayı, yâni iki tek gıcır gıcır onluğu hocafendinin póstekisinin altına sok tu.

Ve ayrıldık!..

İsterseniz, boş bir gününüzde bana uğrayıverin de karnınızı yoklatmağa gidelim. Belki farkına varmadan gebe kalmışsınızdır!..

Oktay VEREL

— Bilet, adam başına yarım lira...
— Biz, içeri girmiyeceğiz ki...
— Haaaa, öyleyse bir lira!!..

— İl Travaso —

YANLIŞLIK

Cüce Simon efendi bir gün her akşam uğradığı barbaya yüz göz sargılar içinde gelince meyhaneci merak etti, sordu. Simon, anlattı:

— Lokantada yemek yiyordum dün. Masada, karşımda dev anası gibi bir karı oturuyordu. Bir sinek geldi, kadının yüzüne kondu. Kovdukça musallat oldu, kovdukça geldi. En nihayet kadın garsonu çağırdı, «Kurtarın beni bu müz'iç mahlûktan, demindenberi rahat vermiyor bana!» deyince... anlarsınız ya... işte bu hale geldim!

★

MESLEK AHLÂKI

Bir kamyon şoförü, boş konserve kutularından ibaret muazzam yükünü nereye boşaltacağını bilemediğinden, Ford otomobil fabrikalarından birinin tesadüfen avlusuna girmiş bulundu. Bir memura:

— Şunları nereye boşaltayım? diye sordu.

— Nereye istersen! cevabını aldı ve hurda kutuları döktü. Tam gidecekken, ayni memur bu sefer şoföre:

— Nereden geliyor bunlar? dedi.

Şoför patronunun adresini verdi. Ertesi gün patron şu telgrafı aldı:

«Kazanın sebebini anlıyamadık. Lâkin yolladığınız enkazın yerine yeni bir araba göndereceğiz».

★

BAKALIM BİLİYOR MU?

Mehmet Kaptan, Paris'e gitmişti. Lâkin okadar aradı aradı, Opera binasını bulamadı. Nihayet sokaktan geçenlerden birine sormağa karar verdi. Zarif bir kadının önünde durarak mukaddeme yaptı:

— Affedersiniz madmazel, Fransızca konuşur musunuz?

★

HİÇ OLMAZSA...

İsmail Uygun, sizlere ömür, göçtü gitti. Şişlinin monden âlemi tanınmış bir hovarda kaybetti.

Eş dost, böyle zamanda belli olur. Piraye Uygun'u teselli edenden edene. Ayten de komşu, onun derdini hafifletmiye çalışıyordu:

— Tabiî üzülürsün, kardeş, diyordu, ama senin için iyi bir teselli tarafı da var. Hiç olmazsa geceyi nerede geçirdiğinden eminsindir artık!

İmzasız Mektuplar

Şermin, ince uzun bir ağızlığa iliştirilmiş sigarasının ateşine bakarak, bir nefes çekti ve arkasından derin bir göğüs geçirerek arkadaşına döndü.

— «Mesut değilim, Selmacığım! Mesut değilim!. Evleneli üç ay oldu, aradığım saadeti bulamadım.»

Selma, arkadaşının derdine ortak olmak istiyerek, merakla sordu:

— «Neden, Şerminciğim? Kocan genç, güzel, yakışıklı... Kazancı da yerinde...»

— «Ah! Keşke, diyeceğim geliyor, keşke güzel ve paralı olmasaydı da...»

— «Deme kardeşim...»

— «Vallahi, o dereceye geldim...»

— «Peki, nedir şikâyetin?»

Şermin, bu suali bekliyormuş gibi, derhal cevap verdi:

— «Beni sevmiyor.»

— «Sevmiyor mu? Peki ama. hani sevişerek evlendinizdi?»

Şermin acı acı gülümsedi:

— «Evlenmeden evvel sevişmek başka, kardeşim, evlendikten sonra sevişmek başka. Keşke...»

Şermin, yine bir temennide bulunacaktı. Selma, onun lâfını kesti:

—« Yâni, sevmiyor da ne yapıyor!»

— «Ne yapacak! Hiç!.. Benimle alâkadar olmuyor. Paradan yana şikâyetim yok. Bol bol ev harçlığı, cep harçlığı veriyor. Fakat, hani şöyle, nasıl söyliyeyim... Hulâsa, benimle alâkadar olmuyor işte! Ne demek istediğimi anlarsın...»

Selma, düşünceli bir tavırla, başını salladı:

— «Anlıyorum, kardeşim, anlıyorum. Fakat buna bir çare bulmak lâzım...»

— «Lâzım, ama nasıl?.»

— «Düşünelim...»

Düşündüler ve bir çare buldular.

★

Ertesi günden itibaren Şerminin kocası Feridun, bir takım imzasız mektuplar almaya başladı. Düz beyaz kâğıt üzerine makine ile yazılmış olan bu mektuplarda: «Karınız sizi aldatıyor. Gözünüzü açın!» gibi şeyler yazılıydı ve altında basma kalıp bir imza vardı: «Bir dost»

Bir, iki, derken üç, dört, beş... Mektuplar birer ikişer gün ara ile birbirini takip ediyordu. Meçhul dost, gittikçe daha fazla dostluk gösteriyor, Şerminin aşna fişnası hakkında malûmat veriyordu:

«Karınızın, üzerinize sevdiği adam gayet güzel, sportmen ve paralı bir genç. Alâkası da öyle geçici değil. O da Şermini çıldırasıya seviyor. Bu çılgınlık dolayısile bir gün bir delilik edip onu sizden ayırması tehlikesi var. Eğer karınızı seviyorsanız, kendisile daha yakından alâkadar olun. Yoksa —bakın size tekrar söylüyorum— onu kaybedeceksiniz!»

Feridun, bu imzasız «dostane» mektupları, belki bir aydır alıyordu. Fakat —yeni tabirle— hiç bir «tepki» göstermiyordu. Sanki hiç bir şey olmamış gibi, yine eski minval üzere hareket ediyordu. Bu işi başkası bilse: «Amma soğukkanlı —yahut ta sadece «soğuk»— adam!» derdi.

★

Bir ay kadar sonra iş tersine döndü. Bu sefer Şermin «Eski bir dost» imzasile «imzasız» mektuplar almağa başladı.

Bu meçhul dost ta: «Kocanız sizi aldatıyor... Gözünüzü açın ve ne yapmak lâzımsa yapın, yoksa kendisini kaybedeceksiniz!» diyordu.

Şermin, evlilik hayatında bulamadığını söylediği saadeti şimdi büsbütün kaybetmiş ve onun yerine bir felâketin yangın kokusunu duymaya başlamıştı.

Evet, şimdiye kadar hep kocasının alâkasızlığından şikâyetçi idi. Fakat, onun kendisini aldattığını bir kere olsun aklına getirmemiş, sadece daha yakın bir alâka beklemişti.

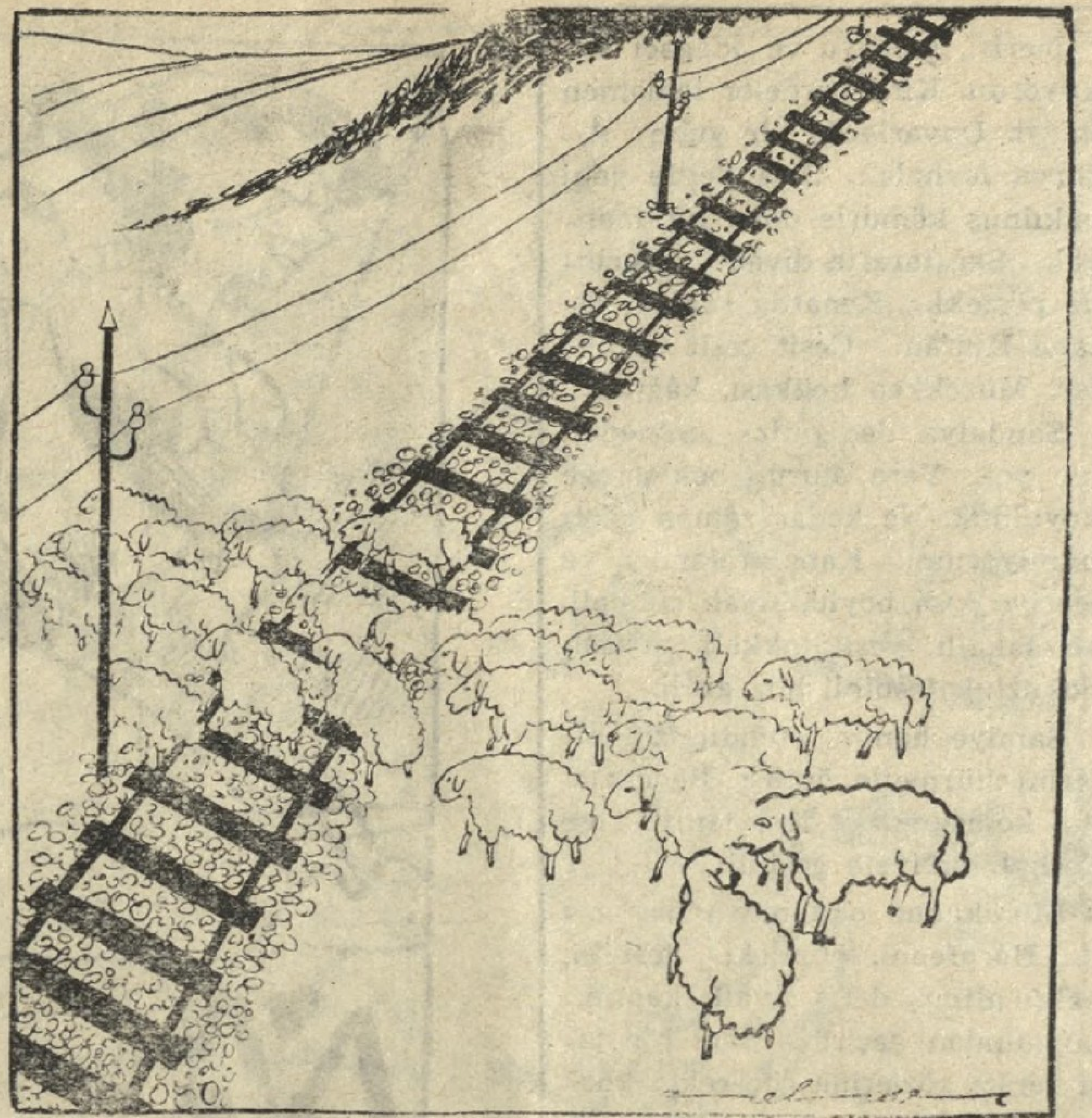
Selmaya dert yanışı ve ondan bir çare bulmasını isetemesi de bundandı. Halbuki şimdi...

— «Oh! Keşke...» diyordu.

Evet, imzasız mektuplardan önceki günlerini ne kadar arıyordu.

★

Kim demiş kadınlar sabırlıdır diye! Bu iki taraflı yaylım ateş karşısında ilk önce yine Şermin teslim oldu.

— Aman kardeşim, geçerken dikkat et, motörlü tren işlemeğe başlamış!..

Bir akşam, kocasını karşısına aldı, daha doğrusu, kendisi onun karşısına dikildi. Elinde bir mektup... Gözlerinde alev, boğazında hıçkırık:

— «Bu ne bu?» dedi. «Bu ne bu, alçak! Beni aldatmaya utanmıyor musun! Ah, nerede o seviştiğimiz günler!. Keşke seninle...»

Feridun, bir müddet durmuş, karısının daha neler söyliyeceğini bekliyerek sakin sakin dinlemişti. Sonra atılarak, onu kucaklamak istedi.

— «Bana bak, Şermin...»

Fakat Şerminin gözleri onu görmek bile istemiyordu. Sert bir öfkeyle arkasını dönüp elinden kurtuldu ve gidip kendini divanın üzerine attı.

Feridun, fazla ısrar etmedi. Karısının yere attığı mektubu aldı. Sonra içeri girerken masanın üzerine bıraktığı çantasına doğru gitti. Açtı, içinden bir deste mektup çıkardı. Bunlar «Karın seni aldatıyor» haberini veren «dost» mektuplarıydı.

Tekrar, ağır ağır yürüyerek, Şerminin yanına geldi. Şermin, yüzü koyun yattığı divanın üzerinden, başını hafifçe kaldırarak kollarının arasından bakmış ve kocasının bir deste mektupla geldiğini görmüştü.

Yine başını kollarına gömdü ve hıçkıra hıçkıra ağlar gibi yapmasına devam etti.

Feridun, girişeceği ilmî izahatın hazırlığını tamamlamak üzere, yeleğinin cebinden ufak bir pertavsız çıkardı ve karısının başı ucuna çöktü.

— «Bana bak, Şermin...» diye tekrar etti.

Şermin, başını kaldırmıyor, söylenmesine devam ediyordu:

— «Demek benden gizli...»

Feridun, karısının başını zorla doğrultarak: «Evet,» dedi. «Senden gizlediğim bir şey var: Ben polis hafiyesiyim...»

Şermin: «Açıl susam, açıl!» tılsımını işitmiş mağara kapısı gibi, yavaş yavaş doğruldu ve hayretle sordu:

— «Polis hafiyesi misin?»

— «Evet. Şimdi bak bana...»

Feridun, elindeki pertavsızı, kâğıtlardan birinin üzerine koydu:

— «Şu parmak izini görüyor musun?» dedi. «Bu senin parmak izin! Mektupta ne yazıyor: «Karınız sizi aldatıyor, dikkat edin!» Öyle değil mi? Dikkat ettim ve bu mektupları senin yazdığını anladım...»

Şermin, foyasının meydana çıkamsından mahcup olmuştu. Fakat hiddeti hâlâ geçmemişti:

— «Ya?» dedi. «Demek bunun üzerine sen de beni aldattın?»

Feridun yine sakin bir tavırla, gülümsedi:

— «Evet. Seni aldattım. Fakat, zannettiğin gibi, başka bir kadınla değil...»

Şermin, hayretle dinliyordu.

Feridun, yine sakin bir tavırsüne doğru çekerek devam etti:

— «Seni ben de böyle bir masalla aldattım. Bak.»

Bu sefer, diğer mektuptaki —Şerminin biraz önce ona verdiği mektuptaki— parmak izini gösterdi:

— «İşte, bu da benim parmak izim!»

G. V. Z.

VARYETE

SEBEBİ?

Hahambaşı, küçük Efraimi din bilgisinden imtihan ediyordu:

— Soyle bakayım, diye sordu, Hazreti Yusufu kardeşlerinin Mısırlılara sattığını öğreninde babası Hazreti Yakub neden okadar kizmiş, uzulmuştu?

Küçük Efraim büyük bir kolaylıkla bu suali cevaplandırdı:

— Ucuza yitti diye!

EMİN YER

Bir sinekle bir tahta kurusu baharın ilk günlerinde buluştular. Tahta kurusu sordu:

— Kışı nasıl geçirdin kardeş?

Sinek dert yandı:

— Hiç gözümü kırpmadım. Rahat bir uyku nasib olmadı. Bir duvar saatinin içine sığınmıştım. Saatin tik-takları bana koca kışı haram etti... Ya sen?

— Ben pek rahattım doğrusu, dedi tahta kurusu, bütün kış bir kere bile tedirgin edilmedim. Avramaçinin cüzdanındaydım...

ÜZÜLME SEN...

Hacıağalar para yaptıktan sonra ilk defa İstanbula gelmişlerdi. Şehrin en iyi lokantalarından birine girdiler. Listede adını bilmedikleri, ilk defa duydukları bir yemek, bonfile istediler.

Garson az sonra etleri getirdi. Tabağın kenarına muhtelif garnitürler konulmuştu. Ağalardan biri:

— Hele şuğa bah... ne de azacıh goymuşlar... dedi.

— Ya ille şu sebze... Çok mu bahalı kim?

— Adam, üzülme sen... şincik zengünüz, daha ısmarlarıh...

İlk hamle eden, tabağının kenarına bulaştırılmış gibi durduğu için azlığiyle dikkati çeken hardalı bir çatalda ağzına aktardı. O lâhza gözlerinden yaşlar boşanınca arkadaşı teselliye koyuldu:

— Adam oncacık şeye : e üzülüyon? Garı kimin ağlanır mı? Çağıralım herüfü daha getirsin, parasıynan değül mü? Üzülme sen!

Adam, kemali sükûnetle:

— Ne olacak? dedi. İçerisi boşalır, ben de girerim!

HAKLI

Bucak kongrelerinden birinde bir hatip söz almıştı. Kekeme olduğu için, zavallı büyük bir güçlükle konuşuyordu. Dedi ki:

— Aaaar... kaka... dadaşlar... Bübü... tüü... tün... bütün bububu sssse... sssseçmen... menlik... da... dadada... laver, dalavereleri... bibibibizi... al... alçal... alçal... alçalt... alçaltmak... maktan babaş... başka... bibibibi... birşe... şşşe... şeye yyayyyayyyayyyaramı... mıyor...

Kıyametler koptu. Yumruklar sıkıldı, ağızlar acıldı. Başkan hatibe derhal:

— Hakaretini geri al! diye çıkıştı. Ama hatip yanaşmadı:

— AAAlamam, oookkkadarkadar gügüç sösöyledimdim ki... aaalamam...

— Sayın bayan, hesaplarını kime ödeteceklerine karar verdiler mi acaba?.

—İl Travaso —

NE YAPARMIŞ?

Akşamın en kalabalık saatinde Taksimdeki yüz numaraların kenarına yanaşmış, ihtiyacını defediyordu. Polis gördü, hemen müdahale etti:

— Utanmıyor musun?

— Ne yapayım? İçerisi dolu...

— Amma mazeret ha.. Ya herkes senin gibi yaparsa ne olur?

CİNSİYET MESELESİ

Karısına meşguliyet olsun diye biri erkek, biri dişi iki papağan almıştı. Karısı sordu:

— Hangisi erkek bunların, hangisi dişi?

— AAAy.. gıdıklama!

Dişinin o olduğunu anladılar.

Adamcağız tereddüt etti. Nihayet bu husustaki aczini kabul ederek papağanları kaptığı gibi doğru kendisine satan adamın dükkânında soluğu aldı:

— Kuzum bunların hangisi erkek, hangisi dişi?

Muayene, tetkik, inceleme... Nafile. Satan da işin içinden çıkamadı. Lâkin tam bu anda papağanın biri meseleyi kökünden halletti:

— Aaaay... gıdıklama!

Dişinin o olduğunu anladılar.

KİM SÖYLEMİŞ!

Hanım, hizmetçisine yol vermişti. Kadın, vedâ ederken:

— Yalnız, gitmeden evvel size şunları söylemek isterim Hanımefendi!. dedi. Bir kere ben, sizden daha güzelim; bunu Bey söyledi. Sonra elbiseleriniz bana sizden ziyade yakışıyor; bunu da Bey söyledi. Daha sonra ben bir erkeği sizden ziyade hoşnut edebiliyormuşum...

Sabırsızlanan hanım, hiddetle sordu:

— Bunu da mı Bey söyledi?

Hizmetçi sükûnetle hakarete devam etti:

— Hayır efendim, bunu bahçıvan söyledi!

— Karınızı çok fena buldum?

— Ah doktor, siz onu gençliğinde görmeliydiniz!.

— İci Paris —

— İçinizde bir doktor var mı?

— İl Travaso —

— Kırk sene evvel, güzel bir teğmen bana burada randevu vermişti... Sözünde durup gelseydi, şimdi general karısıydım!..

KADINLAR İÇİN

Bir Şark Masalı

Evvel zaman içinde, kalbur saman içinde, bir varmış, bir yokmuş, bir Hint Padişahının 101 karısı varmış... Yüz biri de birbirinden güzelmiş dersem tabiî inanırsınız, zira o devirde güzellik müsabakası olmadığı için birbirinden çirkinler, ortaya çıkmazlar, kafes arkasında, peçe ardında saklanırlarmış!.

Hint Hükümdarı —gelin ona bir ad koyalım: meselâ Dranat Patakût Hazretleri— yüz bir karısını da aynı derecede severmiş. İki kadın bile aynı derecede sevilmez; meselâ, erkekler metreslerini karılarından çok severler. İşin doğrusu bu ama, Patakût Hazretleri kurnaz bir adam olduğu için, hepsini aynı derecede seviyor gibi görünürmüş.

Bunu ispat için de yüz bir parça olur, her birine yetişir, birine ne alırsa, yüzüne de ondan alır, birine ne verirse yüzüne de onu verirmiş. Söz aramızda, bu, biraz da korkusundan olacak. Çünkü bir hükümdar ne kadar mahir ve kaadir olursa olsun, kadınlardan korkar. Hele birine yaptığı muameleyi diğerlerine yapmasın, yüzü bir olur, koca Hint Padişahını bir kaşık suda boğarlardı.

Dranat Patakût Hazretleri, bu günkü ressamların hiç birinde bulunmayan bir zevk sahibi idi. Esmerinden sarışınına, buğdayından kumralına kadar türlü çeşit kadın toplamış ve bunları gözlerinin rengine uyan kıymetli taşlarla süslemişti. Harem dairesi, böylece, rengârenk ışıltılarla dolu bir halde göz kamaştırırken, Sultan, haşmet ve azametle içeri girer, onları oynatır, avuçlarından şarap içer ve zevk-u safa içinde kendinden geçerdi.

Yine böyle keyifli bir haldeyken, yüz birini de etrafına dizmiş, kendisi de ortalarına geçip oturmuş, onlara halinden ve istikbalinden bahsediyordu:

«— Görüyorsunuz ki, bu gün her bakımdan iktidarım yerinde. Milletimin bütün efradı, memleketin bütün erzakı emrimde. Fakat, Allah bana kullarımı sayı ile vermediyse bile, ne çare ki, ömrümün senelerini sayı ile vermiştir. İşin kötüsü, bu dünyadan öbür dünyaya ne zaman hicret edeceğimi bana bildirmedi.

«Bir gün bakarsınız, birdenbire bu dünyadan göçüp giderim. Yerime oğlum geçecek. Fakat sizin haliniz o zaman ne olur?. İçinizden biri onun annesi, diğerleri üvey annesi... Annesine iyi baksa bile üvey annelerine iyi —hattâ kötü gözle— bakması kabil mi?.

«Onun için, ben bir şey düşündüm: İhtiyarlamağa başladığımı hisseder etmez, bütün servetimi sizlere müsavi miktarda taksim ve hepinizi azat edeceğim. Yalnız, mesele, ihtiyarlamağa başladığımı vaktinde anlamakta... Bu bahiste sizin de yardımızı rica ediyorum: Benim ihtiyarlamağa başladığımı hisseder etmez, bana, söyliyecek, hiç olmazsa sezdireceksiniz.»

Bu konferanstan sonra Dranat Patakût Hazretleri, henüz ihtiyarlamamış olduğunu fiilen ispat eden bir içki ve eğlence âlemine daldı ve o gece böyle geçti.

Ondan sonraki günler ve gecelerde Hint Hükümdarı hiç bir ihtiyarlama emaresi göstermedi. Fakat cariyelerinin içine kendi elile bir kurt sokmuştu ya. Şimdi yüz bir pâre kadının yüz biri de efendilerinin bir an evvel ihtiyarlamasını veya kendisine böyle bir kanaat gelmesini beklemeğe başlamışlardı. Düşünün: Hükümdarın bütün hazineleri, yüzde bir nisbetinde de olsa, kendilerine pay edilecek ve onlar bu servet sayesinde artık tek başlarına ve istedikleri gibi yaşayabileceklerdi.

Hangi kadın —tek başına değil ama— istediği gibi yaşamak istemez!.

★

Baktılar olacak gibi değil, hileye baş vurmaya karar verdiler. Bu işte de vazife, baş kadın efendiye düştü.

Baş kadın efendi, yüz cariyeyi karşısına aldı ve: «Kızlar, bana bakın...» diye söze başladı ve «Kadının fendi, erkeği yendi» kaidesinin doğruluğunu bir daha ispat edecek olan plânını anlattı.

Kızlar memnun, Baş kadın efendi bu keşfinden dolayı mağrur, ayrıldılar ve o geceden itibaren plânın tatbikatına hazırlandılar.

O gece, yine coşkun bir havuz başı safasından sonra Dranat Patakût Hazretleri, halvete çekilmek üzere, cariyelerinden birine seslendi:

— «Gel Saranad!»

Kendisine işaret edilen cariye, etrafına bakındı, sonra parmağile kendini göstererek: «Ben mi efendimiz?» diye sordu.

— «Evet, sana söylüyorum, Saranad!»

Cariye işvebaz ve hilebaz bir gülümseyişle gülümsedi:

— «Yanlışınız var, efendimiz, Ben Saranad değilim...»

Hükümdar, gözlerine ve kadının sözlerine inanamıyordu. Kırk yıl değilse de, kaç kırk gece beraber kaldığı kadını nasıl tanımazdı?.

Kızdı. Başkasına döndü:

— «Sen gel, Fazalûp...»

— «Kim, efendimiz? Bendenizi mi emir buyurdunuz?»

— «Evet, seni!»

— «Fakat, efendimiz... Benim adım Fazalûp değil ki...»

Allah Allah, deli olmak işten değildi. Hükümdar, hâlâ bir şey anlıyamamış, şaşkın şaşkın bakınıyordu.

Daha fazla kızıp, bir üçüncüsüne hitap etti:

— «Sen gel, Lûlûlâ...»

Lûlûlâ da Lûlûlâ olduğunu inkâr etti ve bu böyle, yüz kere tekrarlandı. En son baş kadın efendi de baş kadın efendiliğini inkâr edince, Dranat Patakût Hazretleri, pür hiddet ve pür telâş, haremden dışarı uğradı.

Cariyeler memnun, birbirlerine bakışıp gülüştüler:

— «İşte şimdi, bunadığına artık iyiden iyiye kanaat getirdi!» diyorlardı. «Her halde vasiyetnamesini yazmaya gitmiştir...»

★

Hükümdar, soluğu doğru odasında almış ve çıngırağın ipini çekerek, birini çağırmıştı.

Fakat, çağırdığı ne Baş Vezirdi, ne de nedimi. Hint Hükümdarı Dranat Patakût Hazretleri haremağasını çağırmıştı.

Bir dudağı yerde, bir dudagı gökte haremağası, içeri girip divan durdu:

— «Emriniz, efendimiz?»

Hükümdar, kaşları hiddetle çatılmış, sesi azametle dikleşmiş, emrini verdi:

— «Bizim haremdeki cariyelerin hepsi bunamış... Bunların yüz birini hemen kapıdışarı et ve yerlerine yeniden yüz bir tane genç, güzel, körpe cariye temin eyle!..»

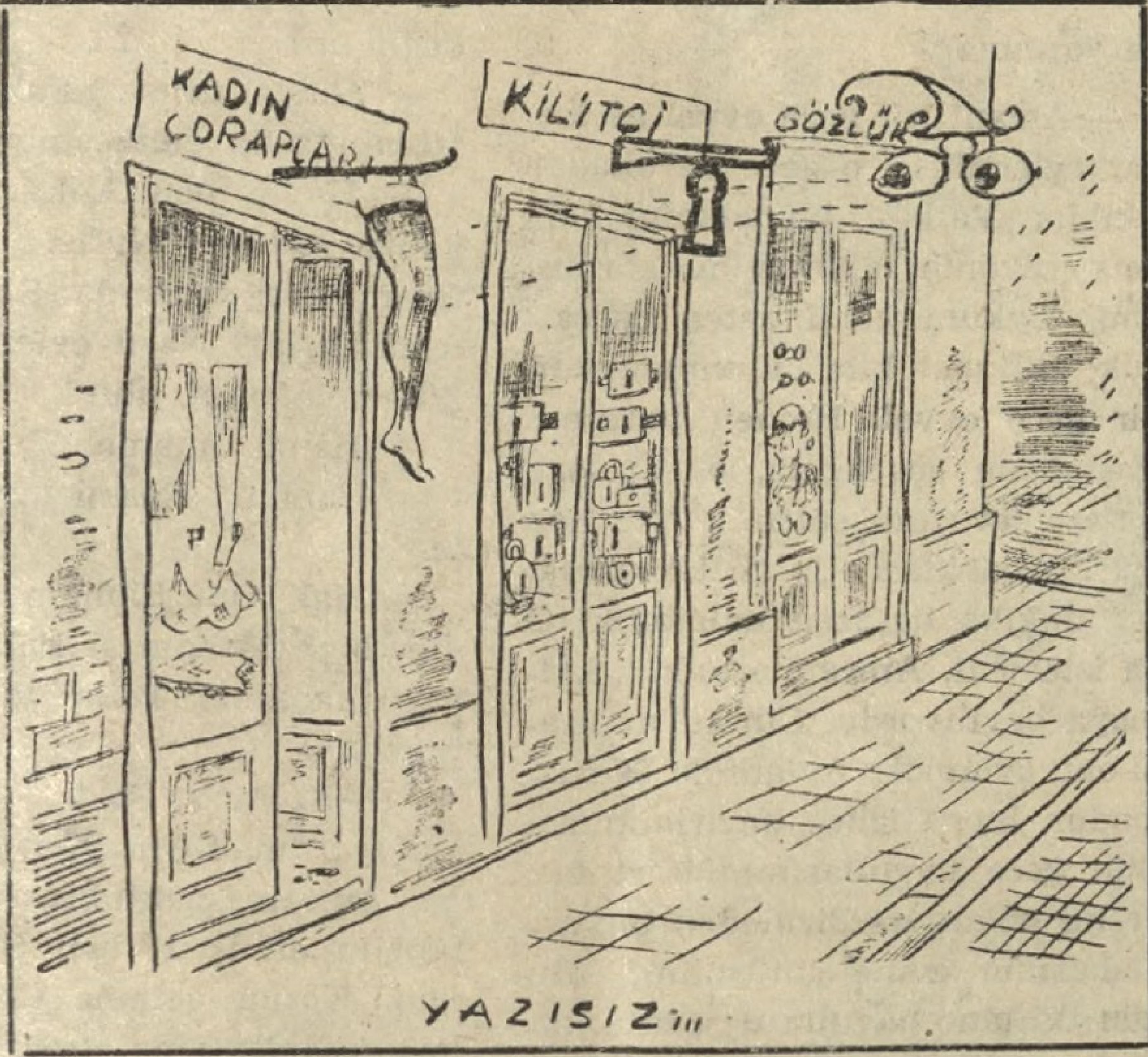
MASALCI

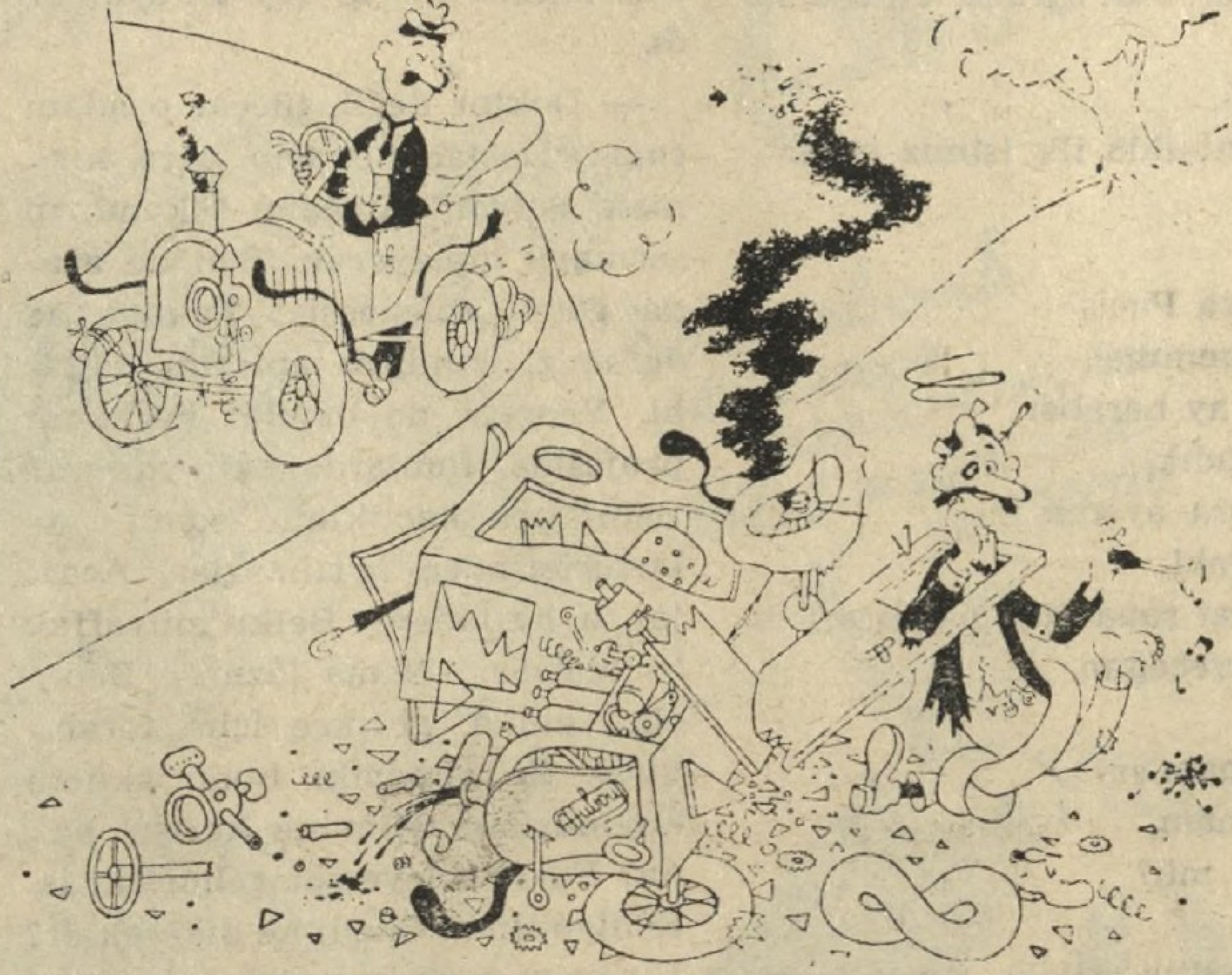
— Burası çok güzel, bizi her taraftan görebilirler.!

— Esquire —

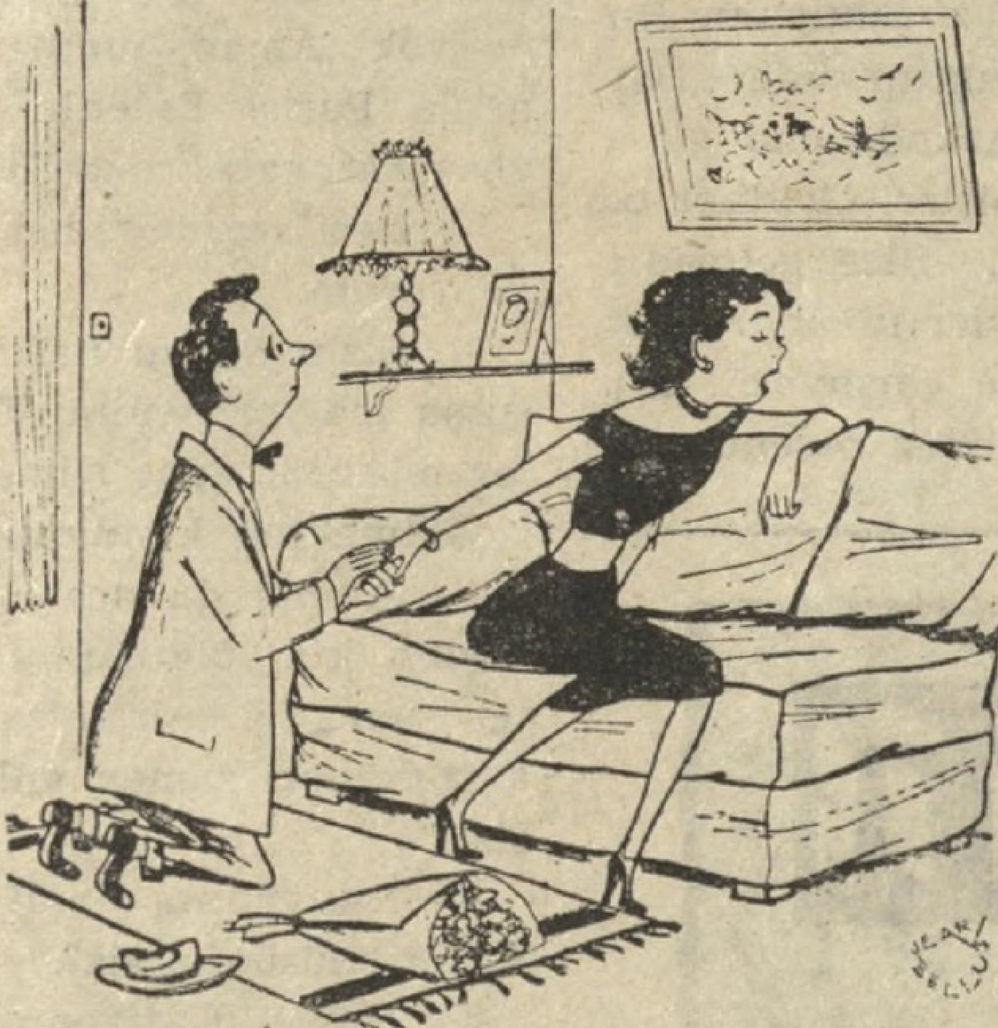
Dünya Karikatürleri

Anahtar deliğinden dikiz!.. — İl Travaso —

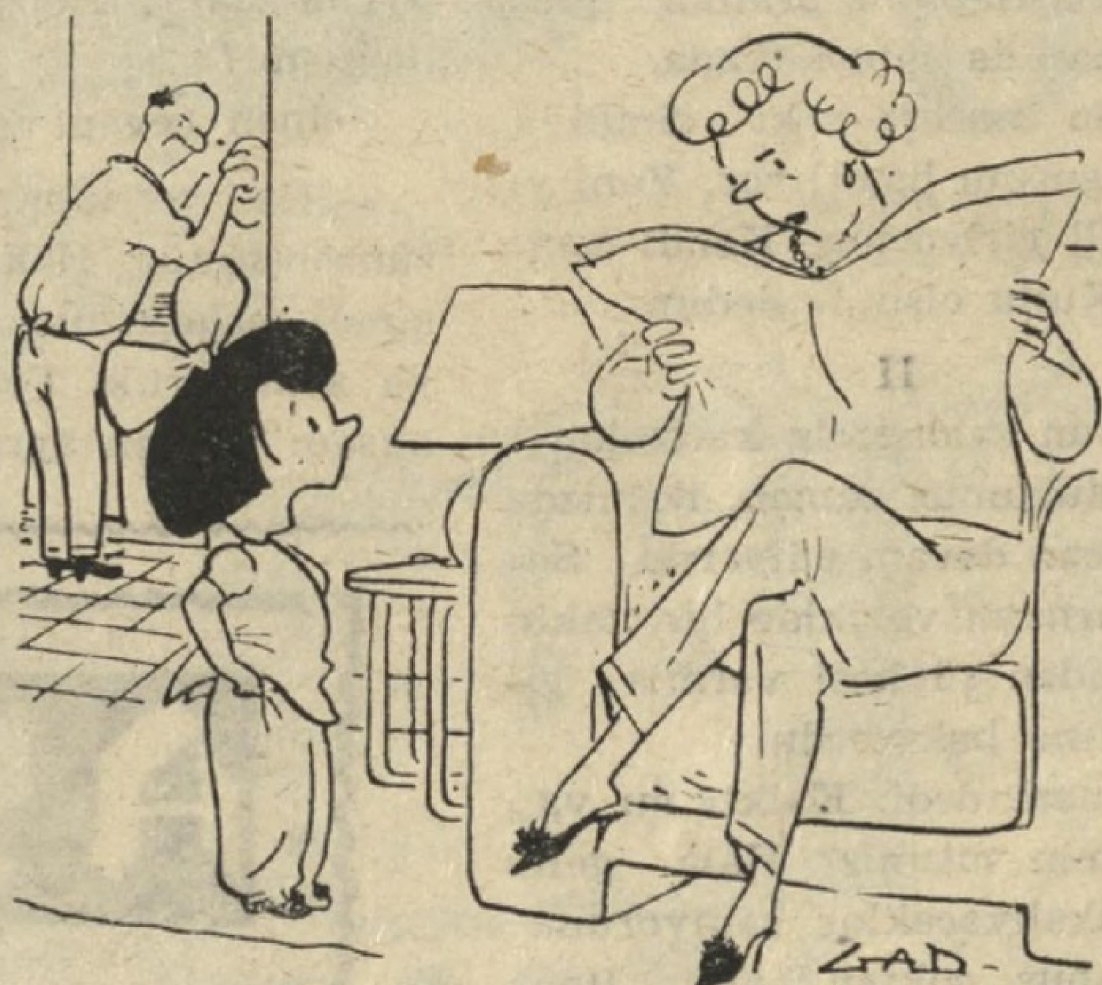
— Bir şeye ihtiyacınız var mı? — İci Paris —

— Ooooh!.. Âşıkane sözlerinizle beni deli ediyorsunuz... Ne cevap vereceğimi bilemiyorum... Çabuk bana aylık kazancınızı söyleyiniz!.. — İci Paris —

— Galiba inatlarına deniz dalgalı iken iç bezelye veriyorlar!. — İci Paris —

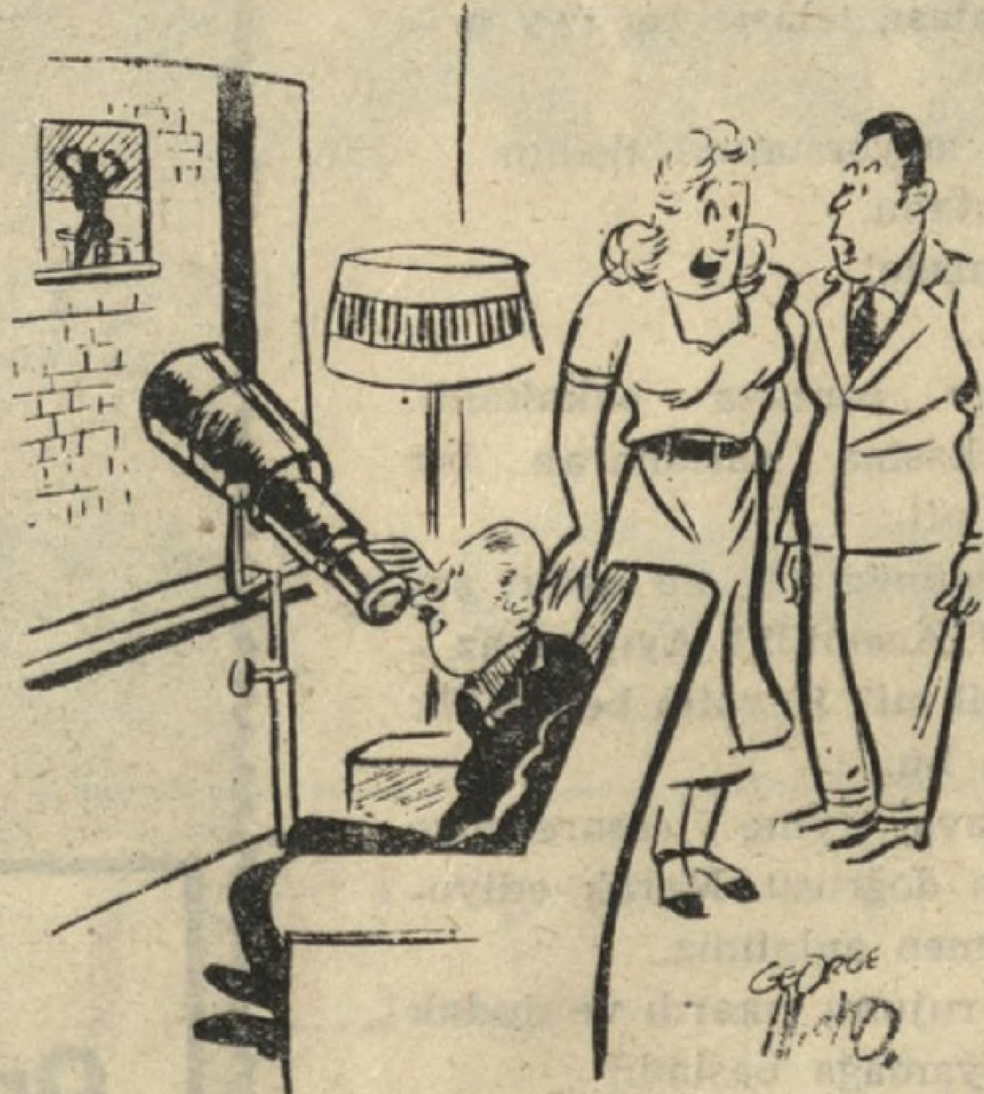
— Anne, acaba bir erkeği bahtiyar edebilir miyim?. — İci Paris —

— Çocuğumuzu meslek seçmekte serbest bıraktık!.. — Esquire —

— Çok kurnaz kız. Rüzgâr oldu mu eteklik giyiyor! — Esquire —

— Bizimkinde nedense bu günlerde bir yıldızlarla uğraşmak merakı başladı!. — Bob's Dijest -

BİR YILBAŞI GECESİ

AKBABA'NIN ROMANI: 8

Yazan: Fuat SAYGUN

— Yarın değil, öbür gün İstanbula vapur var. Orada buluşacağız.

— Peki.

— İstanbulda ilk işimiz evlenmek.

— Oh.

— Sonra Paris

— Mükemmel.

— Bir ay beraber.

— Yaşadık.

— Sonra ayrılık.

— Eyvah!..

— Fakat sana otuz bin lira tazminat vereceğim.

— Eh.

— Tamam mı?

— Tamam.

— Söz mü?

— Söz.

— Şimdilik Allaha ısmarladık. Bak ben ne pratik bir kızım.

Uçar gibi uzaklaştı.

Pratik!.. Hepimiz pratiğiz. Doktor Ferhan da aynı iddiada.

Sevinin macera aşkı şimdilik benim şansımı hazırlıyor. Yeni yıla keyifli giriyorum. Kendi kendime: «Kutlu olsun!» dedim.

II

Vapurun salonunda karşı karşıya oturduğumuz zaman, ikimizde de heyecan devam ediyordu. Sevin kızarmıştı ve ikide bir, takip edildiğinden şüphesi varmış gibi, etrafına bakıyordu.

— Aman, dedi. Kalktı mı vapur? Emin misiniz? Hâlâ gelip beni yakalıyacaklar sanıyorum.

— Vapur, çoktan kalktı. Bana da sirayet etti heyecanınız. Hele bir sigara yakınız da rahat nefes alınız. Çok merak ediyorum, evden nasıl kaçtığınızı.

Birer sigara yaktık. Sevin, elinde çantası, telâşla bir şey arıyordu.

— Ne arıyorsunuz? dedim.

— Çantamı.

— Elinizde!

— A!...

Dedi ve çantaya bakakaldı. Sonra arkasına yaslanarak bir kahkaha attı:

— Gördünüz mü, ne kadar şaşırmışım! Acemilik! Ayıplamazsınız değil mi? Hayatta benim ilk maceram bu.

— Bravo, yine cesaretinize hayranım doğrusu. Merak ediyorum. Hemen anlatınız.

Sevin, rujunu çıkardı ve dudaklarını boyamağa başladı:

— Durun, sabredin biraz, kendime geleyim.

Makiyajını tazeledikten sonra anlatmağa başldı. Fakat hâdiseleri o kadar birbirine karıştırıyordu ki, meseleyi bilmiyen birisi bizi dinlese hiç br şey anlayamazdı.

— Doktor değil, tüccar o adamcağız. Hastahane açıp para kırmak istiyor. Amcamı kandırıp sermaye toplayacak. Ben de arada gönül eğlencesi... Fakat ne dersiniz, kandırdı amcamı vallahi. Yengem de bayıldı Ferhanın projesine. Bunlarda akıl var mı? Belki ben kaçtıktan sonra da birbirlerinden ayrılmazlar. Açarlar o hastaneyi. Belki muvaffak ta olurlar. Neme lâzım. Ben... oh... aman, gittikçe içim ferahlıyor. Ne zamandır bunu aklıma koymuştum. Kim ne karışır bana? Fakat aileye söz gelmesini istemiyordum. Şimdi ne diyecekler? Birbirini sevmiş, beraber kaçmışlar, evlenmişler, Parise gitmişler... Sonra da geçinememişler, ayrılmışlar... Hepsi gayet tabii değil mi?

Hemen cevap verdim:

— Ga...yet tabii. Çok güzel düşünmüşsünüz. Hakikaten... oh... şimdi serbestsiniz, hürsünüz, dünya sizin artık. Fakat anlatın. O akşam benden ayrıldıktan sonra ne yaptınız?

— Aman! Bir gece evvel ne kadar eğlendikse, o gece de okadar sıkıldık. Vallahi, bu adamın bir defa yüzünün güldüğünü görmedim. Uykum geldi zaten çarçabuk. İki saat bile uyumamıştım bir gece evvel. Hemen yattım... Hastahane açacağına, o suratsız, cenaze levazımı satsın. İşte hep öyle. Yemeklerde falân konuştuk. Bir dakika başbaşa kalmadık. O da istemedi. Amcamla yalnız kalmaya bayılıyordu. Çünkü maksadı onu avlamak. Avladı da. Karışmadım hiç. Gizlice hazırlandım... Dün gece bavullarımın dört tanesini onlara sezdirmeden bir arkadaşımın evine götürdüm. Bu gün iki tane bavulla üç çanta kaçırdım. Bileti dün aldım. Ödüm patlıyordu, yer bulamam diye... Vapur tenha imiş. Çok iyi. Mektubu evvelden hazırlamıştım. Bu sabah erkenden çıktım evden. Herkes uyuyordu. Arkadaşıma gittim. Tahmin etmişler. Geldiler oraya. Saklandım. «Bize gelmedi» dedi Şükran. Söyler mi hiç? Fakat yüreğim hâlâ çarpıyor... İstanbula gider gitmez evleneceğiz değil mi?

— Gider gitmez. Fakat onlar İstanbula da gelmesinler?

— Hayır, ben Ankaraya gittiğimizi yazdım. Nüfus cüzdanım falan hepsi yanımda. Siz, hiç evlendiniz mi? Nasıl evlenir insan? Muamele nasıl olur?

— Hangi muamele?

— Canım... Resmî muamele işte.

— Ha!.. Onu bilmem. Evlenmedim hiç. Öğrenmesi kolay. Fakat nasıl kaçtınız? Teferruatını anlatınız.

— Ah, Paris, Paris... Hâlâ inanamıyorum. Rüya gibi geliyor bana. Amcam mektubu alır almaz, tahmin etmiş ki ben Şükrandayım. Koşup gelmiş. Çok telâşta imiş zavallı ama, halinde öyle büyük bir keder yokmuş. Ne olacak? Ölmedim ya... Kızı da değilim. Ortada gayrımeşru bir şey de yok. Aman, umurumda değil artık. Paris! Evlenir evlenmez uçağa atlıyacağız değil mi?

— Ben, sevincimden şimdi bile uçuyorum.

— Sizin de bu hafifliğiniz hoşuma gidiyor benim. Fakat... söyler misiniz bana: Kimsiniz siz?

Gülmekten kendimi alamadım:

— Amma da acelecisiniz ha... Benim kim olduğumu evlendikten sonra öğrenirsiniz. Daha iyisi ayrıldığımız zaman anlatırım ben size.

— Yok canım, şimdi söyleyiniz. Aktör müsünüz siz?

— Hayır. Katiyen. Allah göstermesin.

— Niçin? Ben aktörleri severim.

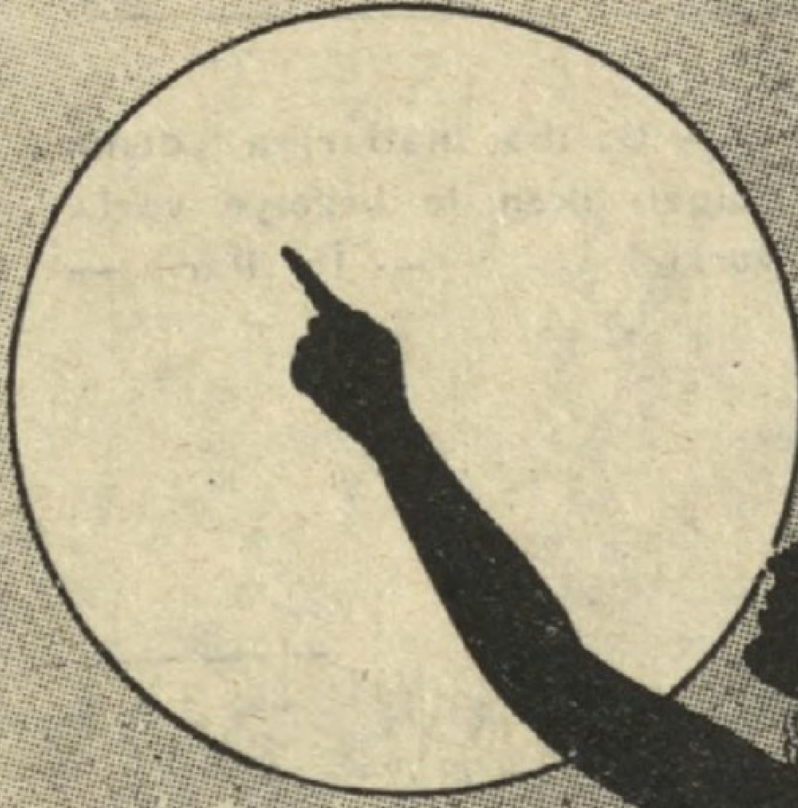
— Aktör değilim.

— Gazeteci misiniz?

— Nereden çıkarıyorsunuz bu acayip meslekleri? Gazeteci de değilim.

— Gazetecilere de bayılırım ben. Eğlenceli adam olurlar değil mi? Peki, nesiniz siz, ne iş yaparsınız? Nenin nesisiniz? Nerede oturursunuz? Ananız, babanız var mı? Hangi mektepte okudunuz? Sevdiniz mi hiç? Şimdi bir kadınla falân alâkanız var mı? Kaç yaşındasınız? İstanbullu musunuz? İzmire niçin geldiniz? Tüccar mısınız yoksa? Her zaman böyle neşeli misiniz? Beni görünce ne düşündünüz? Ama...n, çabuk, çabuk... cevap veriniz bunlara. Ayıplamıyor musunuz beni? Aptallık mı ediyorum? İnsan böyle evlenmez değil mi? Sevmek şart mı? Hoşlanmak kâfi gelmez mi? Hem ayrılacağım ben sizden.

(Devamı var)

T.C. ZİRAAT BANKASI

VADELİ, VADESİZ TASARRUF HESAPLARI İÇİN BU YIL 650.000 LİRALIK BİR İKRAMİYE PLÂNI HAZIRLANMIŞTIR. BU PLÂNDA 10 ÇEKİLİŞTE

14 EV.

AYRICA

10.000, 1.000 ve 500

Liralık İkramiyeler,

TRAKTÖR ve ZİRAAT ALETLERİ VARDIR.

ÇEKİLİŞLERE İŞTİRÂK ŞARTLARINI BANKA ŞUBE ve AJANSLARINDAN ÖĞRENMEKTE ACELE EDİNİZ.

postacı kapınızı bir defa çalar

SÜMERBANK

ŞİMDİDEN

150 LİRALIK BİR HESAP AÇTIRINIZ...

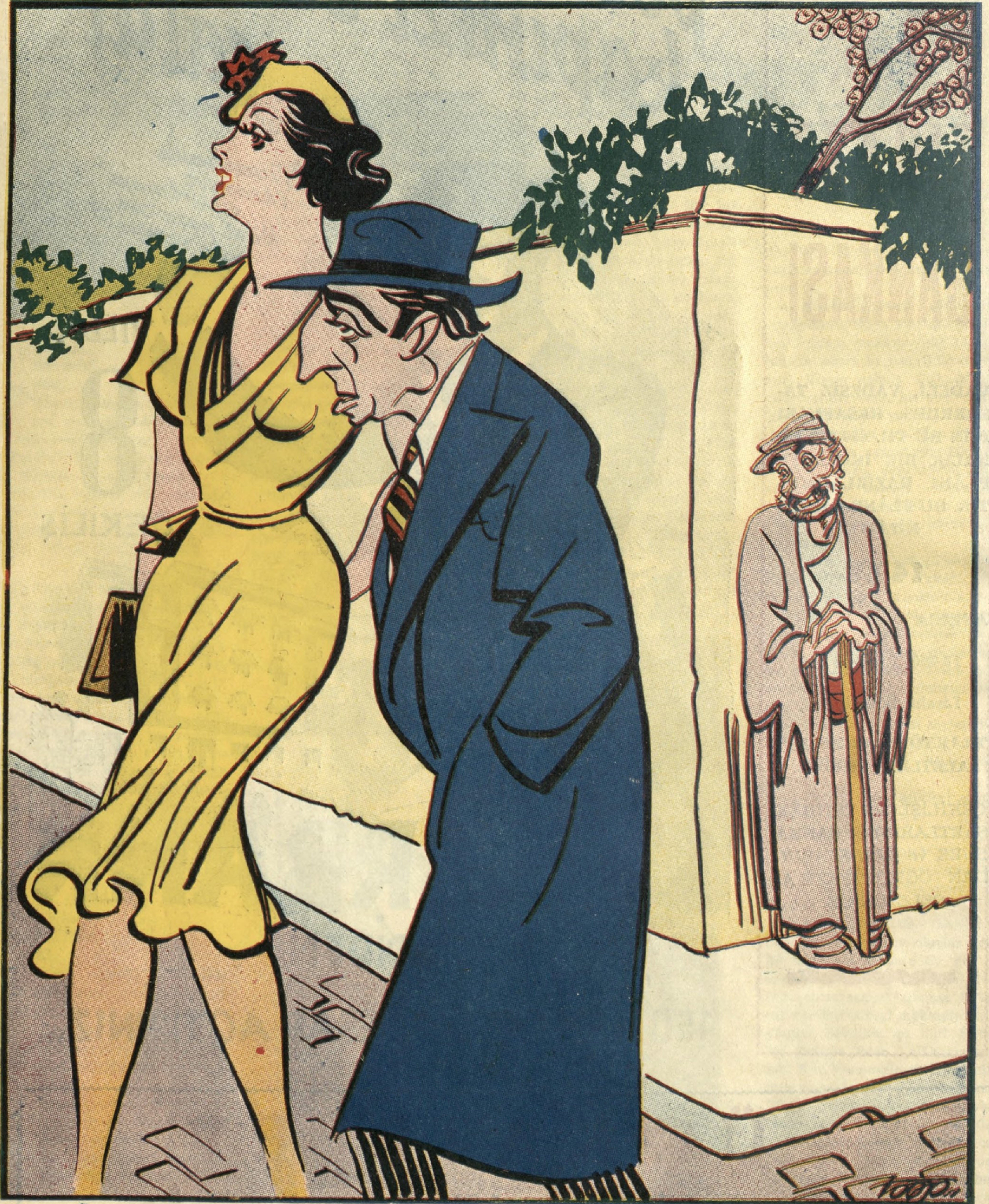
ÜÇ KATLI EV

Yazan: Yusuf Ziya Ortaç

Bu roman, Akbaba Yayınevinin ilk kitabı olacaktır.

PANORAMA

8/Mayıs/1952 ★ PERŞEMBE GÜNLERİ ÇIKAR, SİYASÎ MİZAH GAZETESİ ★ Sayısı 35 Kuruş

Dilenci — Allah iktidardan düşürmesin bayım!..

160